

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, L. Pinta Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

KIRÁLYI SZAVAK:

Habár Románia királyainak legfőbb gondja volt a haderő fejlesztése, sohasem felejtettem el, hogy egy nemzet valódi ereje nem kizárólag fegyveres felkészültségében, hanem szellemi termékeinek minőségében is rejlik.

Bensőséges szeretettel ünnepelte az ország Őfelsége, a Király születésnapját

Istentisztelet és ünnepi felvonulás Temesvárott és az ország többi városában
Diszülést tartott a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala, amelyben Argetoianu miniszterelnök nagy beszédet tartott

Az ország ez évben nagyobb bensőséggel ülte meg Őfelsége II. Carol király születése évfordulóját, mint az előző években. A komoly idők közelebb hozták egymáshoz az embereket és intenzívebb lett az érzelms kifejezése. Ez nyilvánult meg a mai napon, amikor ünneplő közönség a városok zászlódszéke körül emlékezett meg az uralkodó 46. születése napjáról és magáról a királyról, aki súlyos időkben áll a legmagasabb érthelyen, hogy népének sorsát irányítsa. Ennek a népek a sorában helyet foglal a magyar népkisebbség is. Ez a nemzettrész érzi, hogy a román állam keretében elfoglalt helyzete átértékelést nyer. A kisebbségekben államellenes és kártékony elemet kereső üres hazafiaskodás ideje alkonyodni látszik és ehelyett olyan törekvések jelentkeznek, amelyek a közéleti élet tényezőjébe igyekeznek beemelni a romániai magyarságot. Nem befejezett az a munka, amely erre az eredményre törekszik, de az az igyekezet és szellem megléte egymagában cselekedett, amely a fokozott lojalitás érzését kelti a magyarságban. Erzi ez a népkisebbség, hogy a változott szellem forrása a Trón és a Királytól várja ennek a szellemnek teljes diadalát. Ez a diadal egyaránt üdvöles lesz a román kisebbség, mint a magyar kisebbségi népek, mert ettől az együttélés birtos és áldásos normalizálása várható. Ilyen érzelmek jegyében a magyar lakosság, a történelemben kipróbált királyhűség szellemében részt vett a mai ünnepen. Templomi imák, énekek és harangzúgás hangulatában eltelt nap után az Uralkodó egy nemzet szívének megdobbanását érezhette és a szav hangjai őszinte tisztasággal csendültek meg.

„A művelődésnek Brancoveanu-ja akarok lenni“. Ezekkel az emlékeztető szavakkal indította meg az uralkodó a művészetnek és irodalomnak eddig nem ismert felvirágzási korszakát. Amit Őfelsége akart, ma már befejezett tény. Soha eddig a román művelődés nem volt teljesebb, fényesebb és termékenyebb. Soha eddig Romániában nem örvendett nagyobb fejlődésnek az irodalom és a többi művészetek, mint most. Soha eddig író, festő, szobrász és színész nem érezte a királyi sas szárnyainak bátorító védelmét.

A „II. Carol király irodalmi és művészeti alapítvány“ nem egy egyszerű kiadvány, hanem az ország irodalmi és tudományos termékeinek valóságos „Alma Mater“-je. A román klasszikus irodalom termékei, éppen úgy, mint a legújabb írói nemzedék művei helyet kapnak az alapítvány kiadványai sorában. A „Falu könyvei“ sorozaton és az „Albina“ folyóiraton kívül számtalan, az ország földműves rétegének javát szolgáló népszerűítő könyv látott napvilágot.

A Király napját ünnepli az ország

Bucurestiből jelentik: A király napja. Szent nap. Az ország népének lelke végtelen örömtől telített. A királyság, amely a román népnek örökeje volt, az ország egyesüléséért vívott harcában, Románia történelmi sorsának állandó jele lett. Annak idején Eminescu harmadik levelében, amelyben az építő nacionalizmust írta le, szemben a disz-nacionalizmussal, így jellemezte az uralkodókat:

Országalapítók és törvényhozók.
Ő felsége, II. Carol király dicsőséges uralkodása alatt véghez vitt új és alapos átszervezés az országban a Front kereteiben a felső rendet és külpolitikait békés orientációt hozta:

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának diszülése

Bucurestiből jelentik: Az Ateneul Roman nemzeti lobogókkal és a Front jelvényeivel feldíszített nagytermében tartotta diszülését a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal. Az ünnepség délután 4 órakor kezdődött és azon elsőnek Argetoianu Constantin miniszterelnök szólalt fel, aki beszédében a következőket mondotta:

— Szeretett bajtársak! A mai nap a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal annalesiben kettős jelentőséggel fog szerepelni. A Front első alkalommal ünnepli ma alapítójának születésnapját és ugyancsak ma indítja meg akcióját a megalkuláskor kitűzött cél elérése érdekében, amely az erkölcsi érzés felújítása és felbuzdítása volt. Első gondolatunk meleg szeretettel és elismerő bizalommal királyunk és útmutatónk felé kell irányuljon. Azzal a tökéletes tisztánlátással és intuícióval, amellyel az Isten csak a nagy nemzetvezetőket áldja meg, határozott akarral jelölte ki az uralkodó azt az utat, amelyen a román nép erkölcsi és anyagi egyensúlyának visszanyerésére, a jelenlegi viharzó szenvedélyek közepette nemzeti államának megvédésére biztos léptekkel halad. Kiáltunk mindannyian: Éljen a király! Adjon neki az Isten egészséget és számos esztendő, hogy bölcsen és szerencsével vigye véghez a megkezdett művét. Éljen Mihai nagyvajda, a jövő reménye. Éljen az örökké dicsőséges uralkodóház!

MÁSFÉL ESZTENDŐ EREDMÉNYE

— Szeretett bajtársak! Nem véletlenül ült össze a Front diszgyűlése. Sokan, akik türelmetlenkedtek, vétkes késedelmet láttak ebben, ami

A falusi és városi diákokthoz, a királyi diákcsoportok képezik az előőrseit annak a hatalmas arányú művelődési hadjáratnak, amely a királyi védőpajzs alatt indul meg.

Ilyen magaslatos védnökkel az ország művelődése kétségtelenül arra hivatott, hogy az általános civilizáció égboltján egyre magasabbra emelkedjék. Most, amikor az egész ország az uralkodó születésnapját ünnepli, a tisztelgő lobogók mellett ott csillog a halhatatlan műsák írája is.

egyszóval az ország biztonságát és csendjét teremtettem meg. Ez a gyümölcse a királyi bölcseségnek, éppen úgy, mint a múltban, az ország-alapítók és törvényhozók korában.

Most, amikor az aranylő ősz melankólikusan ereszkedik az öreg Európa vérző hadseregei fölé, az ország lakossága tisztelettel és szeretettel hajol meg az uralkodó előtt születése napján; mindenkinek kötelessége, hogy az uralkodóhoz előtt szorosán tömörüljön.

A vizek csobogása, az erdők zúgása, a mezők nyílt szélvullata, millió és millió városi és falusi ember kiáltása emelkedik most az ég felé: Éljen a király!

pedig nem volt egyéb a jól megfontolt halasztásnál. Annak érdekében, hogy a vezetők befolyása

a tömegekre meghozza gyümölcsét, szükséges volt a teret előkészítése és a keretek megalkotása. A lelkek mozgósítása vált szükségessé a siker érdekében, amelyet anyagi mozgósításnak kellett megelőznie. Előbb ki kellett egészíteni a közhasznú intézményeket, az országot belsőleg és külsőleg meg kellett erősíteni, egyszóval biztosítani kellett az államgépezet kifogástalan működését. Egy rendetlen házban előbb hűség és lapróbált személyzetnek kell munkát végeznie, hogy az ajtókat nem lehet addig kinyitni, a

COLECTURA OFICIALA

A 20-ik osztályorszájáték negyedik osztályának október 15-iki húzásán a Colectura Oficiala és Oficiile Rurale P. T. T. elárusítóhelyein a következő nyereményeket húzták ki:

6,000.000 leit

a 31.744 S. I. számú sorsjegy, Cluj és Lugoj

1,000.000 leit

a 25.139 S. II. Cluj, 27.111 S. III. Cluj, 36.691 Bucuresti

400.000 leit

a 3.625 S. I. Cluj, 63.957 Chisinău, 76.349 S. I. Chisinău

100.000 leit

nyertek a következő számok: 15.332, 26.286, 42.230, 48.734, 49.130, 68.883, 74.050, 86.775, 97.685, 99.690, 156.272, 411.316, 384.734, 892.353 és 43 nyarémény a 40.000 lei és számtalan kisebb nyeremény. Temesvári főelárusító:

Colectura Oficială

Bul. Ferdinand 1/a.

míg a rend nem vált teljessé. Egy kisdud csoport vállalta a munkát Őfelsége irányítása és védelmének alatt és másfél esztendő alatt ezt véghez is vitte. Egyetlen jószándékú ember sem ta-

gadhathja az eltelt tizennyolc hónap munkavégzését, amelyet a megfeszített törekvés a régvárt és megvalósított decentralizáció, a személyzet felfrissítése, a visszaélések elfojtása jellemez.

Csoda történt a nemzetvédelem terén

— A községek és megyék termékeny működésbe kezdtek, míg a tartományok megalakításával a helyi szükségletek és törekvések előmozdítása érdekében termékeny, a központtól távol eső gyüpontokat sikerült megvalósítani. Anyagi eszközök híján programunkat nem tudtuk teljesen megvalósítani, de a közlekedési utak nagy mértékben megjavultak. A nemzetgazdaság észszerűbb és egészségesebb irányba terelődött. A közvagyon kezelésének tekintetében tökéletes rendet valósítottunk meg és így következtet be az, hogy az idők mostohasága következtében előállott rendkívüli megterheléseknek eleget tudunk tenni. A közoktatást megfigyelmeztük és a közérdekben mozdítottunk elő tevékenységét. A munkásság számára biztosítottuk az emberibb életet és a társadalmi betegségek elleni küzdelemre sikerült nagyobb összegeket tartalékolnunk. Mindez azonban falrahányt borsó lett volna, ha nem követték volna a belső rend helyreállítása és az országnak a külső veszedelemmel szembeni megóvása. A nemzetvédelem terén valóságos csoda történt. Nem alap nélküli szavak ezek, olyan ember mondja ezt önként, aki ismeri az ügyet: Olyan hadsergünk van, amely minden szükkeccsel fel van szerelve. Amit évtizedeken keresztül elmulasztottak, most teljesült. Nyugodtak lehetnek és békében aludhatnak: az ország védelme biztosítva van. Ami még hiányzik, rövidesen pótolva lesz. Ha sikerül véghezvinni a hadsereg felfegyverzését, ha sikerül megvalósítanunk a belső nyugalmat, mert hiszen ki mérlegelheti azokat az elszigetelt bűnös kísérleteket, amelyekkel néhány esztendő alatt megpróbálkozott, ha minden év történt, mint ahogy kellett, ez annak a kisdud csoport színeit nélküli munkájának tulajdonítható, amely fölött az uralkodó állandó buzdítást gyakorol. A azonban mégis van egy ember, akit ki kell

emlелnem és akinek elismeréssel tartozom, ez Calinescu Armand. A meggyilkolt miniszterelnök mindenkinél jobban ismerte a király gondolatát és mint egy hős esett el. Ne feledjük el, hogy az ő neveszorosán összefügg a Front alakításával. Áldozkunk emlékének egy pillanatot.

„ALKOSSUNK FALAT A 'KIRÁLY KÖRÜL'.

Szeretett bajtársak! Ha azt akartam volna, hogy minden készen legyen, amikor benneteket összehívtak, még várni kellett volna. A körülmények azonban olyanok, hogy minden román lelkiismeretét fel kellett ébreszteni. Az államgépzet megszervezése elég előrehaladott állapotban van ahhoz, hogy a Front megkezdhesse működését. Ezért határozta el legfőbb vezetőnk, hogy általam híriül adja nektek a Front mozgósítását. Holnapról kezdve kezdjétek meg munkátokat minden késlekedés nélkül. Az ország és királyotok elvárja, hogy teljesítsétek kötelességeiteket. Nem fogunk túrni habozást és kötelesség mulasztást. Holnap nyilvánosságra kerülnek a Front tartományi és megyei titkárainak nevei, akik hozzákezdnek a közegyi szervezetek sürgős összehívásához. Ugyancsak holnapról kezdve a Románia című napilap a Front hivatalos sajtószerve lett. Királyi rendelet alapján megszervezzük a Front egyetemi tagozatát, amely szerves része lesz a Frontnak. Kormányintézkedésekkel oda fogunk hatni, hogy a társadalom megvédése érdekében végzett munka intézményesen és a Front keretében történjen. Amint a Front tagjainak ideiglenes névsorát lezárjuk, mindnyájan elindultok faluról-falura, embertől-emberhez, hogy felvilágosítsátok a lelkeket. Vigyetek éleket oda, ahol hiányzik.

A miniszterelnök a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Legyünk egyes mindannyian és alkossunk falat az országért és a román nép sorsán ölködd király körül. Éljen a király, éljen a Front! Egészséget!

Giurescu, a Front miniszterének beszéde

Ezután Válcovici professor, a Nemzeti Újjászülés Front titkára, Georgescu tábornok, a Front Gárdájának parancsnoka, majd Giurescu tanár, a Nemzeti Újjászülés Frontjának szervezésével megbízott miniszter beszélt. Giurescu miniszter a Front munkaprogramját ismertette és többek között ezeket mondotta:

— Azon a napon, amikor Őfelsége az uralkodó életében új esztendő kezdődik, amelyhez teljes szívünkkel boldogságot kívánunk, engedjék meg, hogy

a Front valamennyi tagja nevében mondjam:

Sok boldog esztendő után az emberi kor legmagasabb határát érte az uralkodó és kívánjuk, hogy a felnevelkedő ifjúság bizalmát is élvezze. Szeretnénk látni, hogy továbbra is az ország felvirágzásának legyen a tanuja. Utján a béke kísérje és törekvéseit a siker koronázza. Szorosan mellette állva jóban és nehéz időkben, kívánjuk uralkodóknak, hogy sokáig és békében vezesse az ország ügyeit.

ŐFELSÉGE SZÜLETÉSNAPIJÁNAK ÜNNEPLÉSE A BANSÁGBAN

Carol király Őfelsége születésnapját Temesvár lakossága is emelkedett hangulatban ünnepelte. A napsugaras, derűs időben a házakon legó sok lobogó, az üzletek kirakataiban elhelyezett királykép és a sok nemzetiszínű szalag műkülső kifejezője volt az ünnepnek. Az összes köhivatalokban és az iskolákban szünetelt a munka. A diákok a délelőtti folyamán felvonultak iskolákba, ahol országgyűrnepségek voltak azonkívül a tanárok a nap jelentőségét méltá beszédeket tartottak.

A helytartóságon délelőtt kilenc órakor Nemzeti Újjászülés Arcvonalának egyenruhájában gyűlekeztek a Temes tartomány szenátorai és képviselői. Marta Alexandru dr. király helytartó rövid beszédet mondott, amelyben rmutatott Carol király Őfelségének nagy munkájára, amely

az ország és a nemzet újjászülését eredményezte.

Hangsúlyozta a király Őfelsége által életbehívó alkotásokat, elsősorban az új alkotmányt, amely új alapokra helyezte Romániát. Marta dr. király helytartónak állva végighallgatott és nagy éljenzéssel fogadott beszéde után a parlamenti tagok egyhangulag elhatározták, hogy a következő üdvözlő táviratot intézik az uralkodóhoz

Őfelsége II. Carol király

Bucuresti

Felséged születésnapja alkalmából a Temes tartománynak Temesvárott összegyűjtött parlamenti tagjai biztosítják felségedet tántoríthatatlan hódolatokról, az ország és a trón szolgálatában. Kívánunk Felségednek az ország boldogulása érdekében hosszú egészséget és dicsőséges uralkodást.

MARTA ALEXANDRU DR.

Temes tartomány királyi helytartója

Délelőtt fél tízezer órakor a vasutasok zenekara a vasúti tisztviselőkkel és a vasutasok nemzeti gárdájával megjelent a királyi helytartóság palotája előtt és több induló játszott. A után a menet, amelyhez csatlakoztak a helytartóság tisztviselői, a józsefvárosi görög keleti román székesegyház elé vonult, ahol akkor má felállt a temesvári helyőrség díszszázada a katonai zenekarral.

Nemsokára megérkeztek autóikkal a polgári és katonai hatóságok vezetői. Ott voltak többek között Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Dragalina Cornel tábornok-hadosztályparancsnok Ciupe Cheorghie dr. királyi helytartósági vezértitkár, Ponoivici Virgil ezredes-preфекtus, Lungulescu Ilie ítélőtáblai főelnök, Tieran Emil dr. fő polgármester, Deleanu törvényészi főelnök Warth Péter dr. alpolgármester, Demencescu Ior helytartósági kabinetigazgató, Prostean helytartósági kabinetfőnök, valamint a tartománybeli szenátorok és képviselők, a különböző intézmények és szervezetek vezetői és a közélet ismeri kiválóságai.

A hálaadó istentisztelet nagy papi segédlettel Tuca Patrichie dr. főesperes tartotta, melyközben Gredinariu Emil dr. vezetésével a kóruson a templomi énekkar mondta a responsoriumokat és egyházi énekekkel adott elő. Tuca Patrichie dr. főesperes beszédet mondott, amelyben utalt az uralkodó országépítő munkájára és felhívást adott arra, hogy az istentisztelet után a templomteréren Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Dragalina Cornel tábornok a katonai zenekar hangjai mellett fogadta a díszszázad felvonulását. Azután harangoz indulok hangjai mellett az ünneplő közönség szétszórt.

ISTENTISZTELEK A TEMPLOMOKBAN.

Őfelsége születésnapja alkalmából fénves szertartással lefolyt ünnepi istentisztelet volt a katolikus műsopki székesegyházban is, valamint a város többi katolikus templomaiban. A Dómtemplomban délelőtt 11 órakor Kayser Lajos pápai prelátus, nagvrpósnost nagy ünnepi segédlettel pontifikálta a hálaadó istentiszteletet, amelyen résztvett Pacha Agoston megyéspüspök, a kántalan valamennyi tagja, a közömbi papság, továbbá a katonai és polgári hatóságok képviselői, a tanulóifjúság, valamint a hívek nagy számában. Ünnepléses istentisztelet volt a többi vallásfelekezet templomaiban is. A református templomban Debreczeni István vezető-lelkész, az evangélikus templomban pedig Argyay György esperes mondotta a hálaadó istentiszteletet.

Istentisztelet volt a belvárosi zsidó templomban is, ahol a hatóságok kiküldöttei is résztvettek. Drechsler Miksa dr. főrabbi nagy beszédben emlékezett meg a király nagy alkotó munkájáról. Az istentiszteleten Katz Salamon főkántor és Papir Armin főkantor-helyettesek működtek közre. A gyárvárosi zsinagógában Singer Jakab dr. főrabbi és a józsefvárosi zsidótemplomban Schück Bernát főrabbi tartott istentiszteletet.

Díszgyűlésen ünnepelték királyt és a trónörököszt

Délután négy óraker a Capitol-mozi nagytermében díszgyűlés volt. Ott voltak a város katonái és polgári hatóságainak fejei, a különböző vallásfelelősök és intézmények képviselői, az iskolák, az ifjúsági szervezetek és nagyszámú közönség. A díszgyűlésen Grigora Ovidiu rendőrkapitány vezetésével tartották fenn a rendet a nagyszámú közönség felvonulások és gyülekezésekkor.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó nyitotta meg a díszgyűlést. Hivatkozott arra, hogy

nehéz időkben az ég az országok élére mindig hivatott vezetőket küld. Ilyen Isten ajándéka Románia számára II. Carol király öfélése,

akinek ma az egész ország születésnapját ünnepli. A gyűlést megnyitották nyilvánította.

A helytartó beszéde után felhangzott a királyimnusz, amelyet a jelenlevők állva és felemelt jobb-arral hallgattak végig.

Tiucra Patrichie dr. főesperes hangsúlyozta, hogy ezen a napon az egész ország szeretettel és igazgatóssal fordul az uralkodó felé.

A nép rendületben bizalommal viseltetik a király iránt és a király bízik a népben.

A király és a nemzet egy. Az ország fájdalmai és örömei a király fájdalmai és örömei is. A király a maga méltóságát nem tekinti dísznek, hanem kötelességnek. Igazi atya az országnak és a népnek. Beszéde végén éltette a királyt és a trónörököszt.

Munteanu Gheorghe görög katolikus vikárius hangsúlyozta, hogy a király születésnapja mindenki számára az osztatlan öröm napja. Erősen tartja kezében az uralkodó az ország gyeplőjét. A templom is az iskola szent előtte. Minden cselekedete az ország érdekében történik. Isten tartsa sokáig a királyt és a trónörököszt, Mihai nagyvajdát!

Kosztics Szlobodán szerb püspöki vikárius a szerb egyház hódolatát juttatta kifejezésre. A király — mondotta — valóban megcsinálta az ország újraszülését.

Brediceanu Caius dr. képviselő azzal kezdte beszédét, hogy a kormány megbízásából tizenkét évig élt külföldön és ezen idő alatt alkalma volt látni, amint az ország tekintélye egyre növekedett. Különösen tapasztalhatta ez II. Carol király uralkodása óta. Rámutatott aztán arra, hogy az uralkodó megoldotta a nemzetkisebbségi kérdést is.

Evutianu Sabin tanügyi vezérfelügyelő arról a maradandó kulturális munkáról beszélt, amelyet az uralkodó kifejt. A román iskola és kultúra szeretettel gondolt mindenkor a királyra.

Jung Hans képviselő románul és németül a németység, Peter János képviselő pedig románul és magyarul a magyarság hódolatának és az országépítő munkában való részvételének adott kifejezést.

Nemoianu Iosif dr. a Nemzeti Ujjászületés Árvonalának bányászati főtitkára rámutatott arra, hogy mindenkinél csak egy kötelessége:

követni a királyt azon az úton, amelyen az ország érdekében halad.

Madancovic Nicolae ezredes, a nemzeti gárdák Temesvártománybeli főparancsnoka kifejtette, hogy Ferdinand király alatt beteljesedett a román nemzet ezer éves álma. Carol király öfélése, aki 1930-ban a felhők szárnyán tért vissza az országba, hogy elfoglalja örökségét, megőrzi az ország határait.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó köszönetét fejezte ki a szónokoknak és a közönségnek a lelkesedésért, amellyel a beszédeket fogadta. Felkérte Ciupe Gheorghe dr. vezértitkárt, olvassa fel a királyhoz intézendő tövirat szövegét, amely a következő:

A Temesvárott Felsőged születésnapján tartott díszgyűlésből kifolyólag fogadja Felsőged az összes lakosságának nemzetiségi és vallási különbség nélkül öszinte hódolatát és azt a kívánságát, hogy az Isten az ország érdekében sokáig éltesse a trónörökösset, Mihai nagyvajdával egyetemben. Eljen a király, éljen Mihai nagyvajda!

Marta Alexandru dr. királyi helytartó. A királyi helytartó aztán berekesztette a díszgyűlést. A királyhimnusz meghallgatása után a közönség szétszórt.

KÜLFÖLDI MÉLTATÁS II. CAROL KIRÁLYRÓL

Brüsszelből jelentik: öfélése II. Carol születésnapja alkalmából a belga sajtó dicsőítő cikkeket írt az uralkodó személyéről és visszailleszt az utóbbi idők eseményeire, az uralkodó konszolidációs munkájára és azokra az erőfeszítésekre, amelyek biztosítják az ország nyugalmát és békés fejlődését. Megemlékeznek a lapok azokról az előkészületekről, amelyeket az uralkodó születésnapjának megünneplésére foganatosítottak. Ezen a napon határozott megnyilatkozások keretében a világ tudomásul veheti a román nemzeti egység megnyilatkozását.

RETTENTŐEN
KINOZ MA A
REUMA!

MIÉRT NEM
PROBÁLJA MEG A
SLOANST?
FELÜLMULHATATLAN
ORVOSSÁG REUMA
ELLEN!

Ha még sohasem próbálta meg a Sloanst reumatikus-fájdalmak és zsába ellen, meg lesz lepődve, milyen megkönnyebbülést okoz ez a felülmulhatatlan orvosság. Az izomfájdalmak azonnal eltűnnek, a merev ízületek azonnal hajlékonyak lesznek. Mielőtt Sloanst használ, azonnal érezni fogja, hogyan áramlik a fájó testrészt felé a jótékony meleg. A Sloanst serkenti a szervezetet munkára, a beteg testrészt friss és egészséges vérrrel látja el, amely a túlulás okozta fájdalmat megszünteti!

SLOAN'S LINIMENT
a család gyógyszerete

fokozza
A
SZERVEZET
TEVÉKENY-
SÉGÉT.

A német csapatösszevonások Nyugaton

Gamelin tábornok öngyilkosságának mondja a Maginot vonal áttörésének megkísérlését

Párisból jelentik: A francia tüzérség vasárnap este az egész vonalon, különösen pedig a Moseltől a Hari erdőig működésbe léptek és heves tüzelést nyitott a német vonalakra és a hátsó állásokra, ahol egy küszöbön álló támadásra tekintélyes mennyiségű csapatot vontak össze. Jelenleg a francia hadvezetőség még nem látja tisztán, hogy hol és hogyan indul meg a német támadás, de

a francia megfigyelők és a legkülönbözőbb forrásból származó értesülések egybehangzóan támadás lehetőségéről számolnak be. Hétfőre virradó éjszaka nagyszámú felderítő csapatot indítottak útnak a franciák és a járőröknek sikerült több német foglyot ejteni. Megfigyelték, hogy a német vonalak mögött fokozott felkészülés folyik és

tisztán kivehető volt a súlyos motorok és a harcikosok gépeinek bűgása, a gépkocsik itt-ott felbukkanó fénykévei és a kézilámpás tiszták imbolygó alakjai az előretolt felderítők lehelyezéséből jól kivehetőek voltak. Ezekről a mozgólódásokról az első jelentések kézhezvétele után

a francia nehéztüzérség azonnal heves működésbe kezdett, amely a késő éjszakai óráktól egészen a délelőtti órákig tartott.

Párisból jelentik: A Temps harctéri tudósítója felkereste főhadiszállásán Gamelin tábornok, francia főparancsnokot, aki a következőket mondotta:

— A háború még csak most kezdődött s türelmem, igen sok türelmem lesz szükség. A németek taktikai okokból visszavonultak határaikról és ma a német ágyúk lövedékei csak német területeken robbannak. Előrehaladásainkat csak

Mussolini tanácskozása a hadseregvezetőkkel

Rómából jelentik: (Dunaposta.) Mussolini vasárnap Pariani tábornok, vezérkari főnökkel, Mas-salo és Szerafio tüzérségi vezérfelügyelőkkel hossz-szas tanácskozást folytatott. Ennek befejezése után saját repülőgépre szállt és három óras gyakorló repülést végzett.

Magyarország gazdasági kapcsolatot keres a Szovjettel

Budapestről jelentik: (Dunaposta.) Kristóffy József dr., az új moszkvai magyar követ fontos megbízatással érkezett állomáshelyére. Arról van szó ugyanis, hogy miután a Szovjet helyreállította gazdasági kapcsolatait Európáé valamennyi orszá-gával, Magyarország sem maradhat ki a Szovjettel való gazdasági összeköttetésből. Rövidesen megindulnak az erre vonatkozó tárgyalások és ezek minden bizonnyal sikerrel kecsegtetnek.

igen erős tüzérségi támadásokkal tudtuk végre-hajtani és a németek minden lehető felrobban-tottak maguk mögött. Előőrseink és felderítőink igen kemény harcot kellett folytatassanak minde-nütt. A németek a kiürített helyiségekben min-dent aláaknáztak.

Ha katonáink kinyitnak egy ajtót, vagy el-mozdítottak egy téglát, akna robbant.

Még a francia sírokat is aláaknázták, úgy, hogy akik elsőnek közeledtek kegyelettel testvéreink sírjaihoz, a levegőre röptek. A foglyok kihall-gatása során megállapítottuk, hogy

a németek igen jól kiképezték a legénységet

és még a teljesen műveletlen katonák is eléggé jól tudnak térképet olvasni.

Kifejtette ezután, hogy a francia hadsereg szelleme kitűnő és példákat sorolt fel egyes ka-tonák hőstetteiről. Rámutatott, hogy mennyire más a mai helyzet, mint volt a világháborúban.

Akkoriban a franciák ennyi idő alatt 700 ezer embert veszítettek

és a tenger felé vonultak vissza. Ma az ellenség-nek rengeteg embert és hadianyagot kellene fel-áldozni csak ahhoz is, hogy támadást intézhessen a francia vonalak ellen, nem hogy áttörje a Maginot-vonalat.

Ez a támadás a mai időkben öngyilkosság lenne.

(Dunaposta.)

CORSO mozgó

3, 5, 7 és 9.15 óraker:
Az orosz világbirodalom megalkotójának története

POLTAVA

Nagy Péter cár az egész világ ellen!
Hatalmas tömegjelenetek!
Tolsztoj halhatatlan regénye után
Főszereplők:

Nagy Péter cár: **SIMONOV**
Ekaterina: **TARASOVA**
A cárevics:
TCHERKASSOV

„DACIA”

sorsjegyáruda elárúsító helyeinek következő nagyobb nyereményeit húzták ki az október

15-iki húzáson:

Egy MILLIÓ

715244 Anexa Targul Mures

Egy MILLIÓ

60501 matca Seria I. Botosani

Egy MILLIÓ

60501 matca Seria II. Brasov

400.000 lei

7048 Seria I. Bucuresti

7048 Seria II. Cluj

100.000 lei

8680 S. I., 23971 S. II., 26986 S. I., 28189 S. II., 32150 S. I., 44352 S. II., 68883 S. II., 97685 S. I., 387039 Anexa, 615863 Anexa, 635559 Anexa, 804784 Anexa. Ezenkívül a DACIA elárúsítóhelyek még 26 40.000 leies nyereményt fizettek ki játékosainak. Temesvári főelárúsító:

KÖZPONTI BANK Strada Alba Inulia 1.
Telefon: 1515

VIGYÁZZ A SZIVEDRE!

A modern kor elsősorú közelisége — a szívbaj, második — a rák

A világ bármely részén kiadott orvosi jelentés azt mutatja, hogy

a rák és a szervi szívbaj ma a modern kor legfélelmetesebb közelisége.

Mi ennek az oka?

A repülőgépek korszakában idegileg jobban igénybevev embert az iram, a gyorsaság hamarabb megviseli? A mai „modern élet” gyorsabb „koptatást” és elváltozásokat eredményez az emberi szervezetben? Jobban megviseli a szívét és új, ismeretlen betegségeket eredményez a ma irama, a tempó?

„VAN-E MODERN BETEGSÉG? . . .”

Az orvosi kar egyik legkiválóbb tehetségű szív-specialistája, akinek munkásságára és felfedezéseire nem egyszer figyelt fel a külföld és a tudományos világ, kérdéseinkre a következőket mondotta:

— Kétségtelen, hogy

a jelenkor legnagyobb ellensége a rák és a szervi szívbaj.

Az orvosi tudomány elsősorban is e „modern betegségekkel” szemben veszi fel a küzdelmet, azonban — mint ez a hivatalos orvosi jelentésekből is kitűnik — a tudomány több évtizedes harca még mindig nem érte el azt az ideális eredményt, ami mindannyiunk óhaja, bár hatalmas léptekkel haladt előre az orvosi tudomány e kutatások terén. Eppen az elmúlt hónapban, az amszterdami nemzetközi rák-kutató kongresszuson számolt be E. Samuels, a világhírű hollandi rák-kutató legújabb eredményeiről. Samuels kutatásaira az egész tudományos világ felfigyelt, noha olyan betegségről van szó, amikor a suggeráció vagy a csodahat vajmi keveset segít.

HOLLAND ORVOS VILÁGRASZÓLÓ FELFEDEZÉSE

A rák-kutatás terén Samuels felfedezése meghaladja-e az eddig elért eredményeket?

— Nehéz véleményt mondani egy ilyen fiatal eljárás értékéről. Samuels a múlt év júniusában tartotta eléggé érettnek metódusát arra, hogy a tudományos világ előtt bemutassa. Ez évben Amszterdamban újabb ötven esetet mutatott be s ezek tudományos szempontból nem voltak megtámadhatóak.

— Ezek szerint: Samuels eljárásával tökéletesen gyógyítható a rák?

— Mint mondtam, az idő rövidsége miatt nehéz véleményt nyilvánítani. Egy kétségtelen: beteget jól érzik magukat.

Erről a világ minden részéből összesereglett orvos-tudósok is meggyőződtek és ha eljárásának más előnye nem volna, csak az, hogy a betegek szenvedéseit csökkenteni tudja, már ez is óriási eredmény.

A mai orvosi tudomány fejlettsége arányban áll-e a kultúrát más terén elért eredményekkel? — kérdeztük.

— Amióta a technika bevonult az orvosi tudományba — hangzik a válasz — azóta

többet fejlődött az orvosi tudomány, mint hosszú évszázadok alatt együttvéve.

És még ma is jóformán minden új felfedezés a technikai és kémiai ipar fejlettségének köszönhető. Hogy úgy mondjam, a kultúra fejlődésével egyidejűen mutatkoztak a jelentékenyebb orvosi felfedezések s így tehát a haladás természetszerű fejlődésében semmi sem maradt hátrább az orvosi tudomány a kultúrát más terén elért eredmények mögött.

NEM MODERN BETEGSÉG!

Ezután megkértük a kiváló orvostudóst, mondja el, mik a rákbetegség kezdetének első tünetei?

— Ha erre a kérdésre nyilvánosság előtt adunk választ — mondotta —, az csak káros hatást eredményezne. Ugyanis a rákbetegség kezdetének tüne-

Páll György dr. államellenes perében a legfelső katonai bíróság megsemmisítette a temesvári hadbírósi ítéletét

Három év előtt a községi választások előkészítése alkalmával a Krizsán-telep magyarsága megbeszélést tartott az ottani vendéglobban és az értekezleten megjelent Páll György dr., az akkori Magyar Párt főtitkára is. Néhány nap múlva a csendőrmester feljelentést tett Páll ellen, hogy a megbeszélésen államellenes kijelentéseket tett. Az ügy a temesvári hadbírósi elé került, mely az év augusztus havában Páll Györgyöt államellenes izgatás címén egy évi fogházra ítélte. Páll nyomban megkezdte büntetése kitöltését, de az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be. A bucarestii legfelső katonai bíróság tegnap délután tárgyalta a semmisségi panaszt.

te sok egyéb betegség tüneteivel hasonlítanak az eredmény az lenne, hogy

minden kis gyomorfájásra bárki rákbetegséget képzene be magának.

— Ezelőtt nem hallottunk ennyit a rákbetegségről. A rák is „modern betegség”?

— Egy szóval válaszolhatok: nem.

— Mi az oka annak — kérdeztük —, hogy napjainkban a szervi szívbaj annyira elszaporodott? A gond kihatással van-e a szívre?

— A legteljesebb mértékben. Még pedig gondnak az a fajtája, amit Freud úgy határoz meg:

az ismeretlentől való félelem.

A pszichológusok ezt a félelmet szorongásnak nevezik. Ez a szorongást az emberről a bizonytalanság idézi elő. A munka és a munkával járó gond mindenkit sem tett betegé.

Ellenben a megokolt, vagy megokolatlan rettegés igenis, komoly kórokozó.

Ez az említett szorongás váltja ki a szív koszorúereinek a görcsét, az angina pectorist. Napjainkban noha ezek a kórképek erősen elszaporodtak, szívgaljon vizsgálódásul, hogy a múltkor aránytalanul jóval kevesebben halnak meg szívbetegségben, mint a gyógyítás lehetőségei jelentékeny mértékben fejlődtek.

RÁDIO, GRAMOFON A GYÓGYÍTÁS SZOLGÁLATÁBAN

— A védekezésnek itt is az a módja, ami a halál viselésében: éber megfigyeléssel kell felderíteni ellenség közeledését, más szóval jól végzett orvosi vizsgálattal korán felismerni a bajt. Mint ahogy repülőgépek közeledését jelzi a finom műszer, ugyanez az

a diagnosztikában is finobabbnál finomabb műszerek állnak rendelkezésre, amik már a szívbetegség kezdetén megadják a módot a védekezésre.

A modern elektrotechnika hangerősítőivel úgy tudja nagyítani a szívhangokat és zörejeiket, hogy azok legkisebb árnyalatai is megfigyelhetők.

A gyógyulás ellenőrzésére pedig gramofonlemezeket készítenek

a szíven hallható hangokról és ezáltal könnyű összehasonlítás tenni a régi állapot és a javul között. Hatalmas vívmány a rádió bevonulása is szív-diagnosztikába. Segítségével hangos filmhasonlón hangképgörbét készítenek, amelyek elmélyedbben és alaposabban lehet tanulmányozni. Rádióhullámok tették lehetővé, hogy a mellkasba jól elzárt szív minden kis részének a munkáját megfigyelhessük, vagyis számunkra távolabban lejátszóó eseményekről tájékozódjunk. Ez utóbbi példaul magyar találmány.

A TERMÉSZETES GYÓGYMÓD . . .

— Mi a véleménye az úgynevezett természetes gyógy módokról?

— Az igazság az, hogy

előbb voltak kuruzslók, mint orvosok.

Sok gyógyszer vettünk át a népi gyógykincsekből. Elég, ha a kínire mutatok rá, amit a bennszülött perui indián lakosság ajándékozott az emberiségnek. Azonkívül itt van a Kneip-kúra, amit szintén besoroztak az orvosi gyógytényezők közé. Volt rá példa, hogy orvosilag kevésbé képzett emberek találtak megfelelő gyógyszert, vagyis

olyanok, akik megéreztek a természetet, mint a költők, akik megfigyelik a felleget járását... Hiszen az orvosi tudomány és a művészet között nincs is nagy különbség, mert amint Goeth is mondja: „A gyógyítás a legrosszabb mesterség és a legszebb művészet”.

A tárgyaláson Páll képviselőjében Mora Virgil bucarestii ügyvéd jelent meg.

A legfelsőbb katonai bíróság hosszabb vita után kimondta, hogy

a temesvári katonai bíróság ítéletét megsemmisíti és új tárgyalást rendel el, amelynek megtartásával a nagyszabású katonai bíróságot bízza meg.

Ez teljesen újból lefolytatja a vizsgálatot, kihallgatja a vádlott Páll György dr. főtitkárt és a tanukat és azután kitűzi majd az új tárgyalás napját. Mora Virgil ügyvéd megteszi a szükséges lépéseket az illetékes helyen Páll dr. szabdalárbahelyezése érdekében.

CAPITOL-ban

Kedd, október 17-től kezdve

Dupla műsor!

KITASZITVA

A VIG LOVASOK

Egy drámai cselekményű film.
Cive BrookA főszerepekben:
Margareta Scott

Kiváló burleszk-vígjáték.

A főszerepekben:

RITZ TESTVÉREK

T SZÓ CSUPÁN...

Ebben a háboruban sok minden van, ami a régi háboruban nem volt, viszont minden jel szerint hiányzik, ami huszonöt évvel ezelőtt fölösleges volt, sőt az összes hadicikkek közül csaknem háboru végéig változatlan mennyiségben maradt meg. Ez a hadicikk: a romantika. A mostani háborúban a szentimentalizmust, a 19. századnak bőséges nyersanyagát, amelyből versek, regények, asszonyi levelek készültek. Az említett században éppen 1918-ban végződött. Ma már mindegy, az évek szaladtak, vagy az események döcögősen, de bizonyos, hogy 1918 inkább tekinthető szellemi és gazdasági korszak befejezésének, mint 1900, amikor is álmosan és nyugodtan folyóképpen az 19. század eseményei és élték tovább éltek nyugalmával a 19. század emberei is.

A világháború idején még felhalmozódott anyag a romantika. Minden katona lelkében egész volt belőle: a haretér egyéb borzalmai mellett a legalkalmasabb talaj volt a vágyak érzelmelegítésére és a fedezékek téli tüzenél, a rajzok lángjánál az otthon, az elhagyott hajlék, az aranyai rajzolódtak fel. Soha nőket nem láttak tisztában és önzetlenebbül, mint a galid fedezékek, vagy a doberdói sziklák mélyén. A távoli távolság, az elérhetetlenség, az életszomjúság fénybe öltöztette azokat, akik itthon maradtak, a hősi önkéntes szánt katonáknak egyetlen lehetőség volt arra, hogy a maguk elmélyült lelki szükségét adjanak: az az eszköz az a római, portomentes tábori lap volt, amelyet — ha is repülőgépről — de milliószámra mégis szórta a front katonái között: vegyétek és zengjétek rajta szíveitek minden végét és keservét!

Hát ez most nincs. Ugy olvassuk, hogy a mostadivíziós felelősök felelősnek tartják, hogy a tábori lapok, a szíveiket közzéadják. A mechanizált hadseregek katonáinak a szívét is gépesítik és típus szíveknek a rajvonban. Azok a tábori lapok, amelyek most küldenek, voltaképpen blanketták, melyeket csak kitölteni lehet, de nem betölteni a katonák irásával. Például hiányzik a rovatok az ilyen felesleges információ „jól vagyok”, meg ír, az jól van, sőt fenségesen érzi magát. A katonák az ilyen kérdések, hogy hogy van a munka, mit csinál a Riska téhen, vagy éle még az elgánc? Ha a katona hazamegy, ugys megfudorodik pedig valamilyen előrelátható akadály miatt nem ér soha haza, egész felesleges, hogy tájékozódni legyen a földi dolgokról.

A mechanizált tábori levelezőlap öt szót tartalmaz csupán. Az öt szó olyan tárgyak megjelölésére, amelyekre szüksége van a katonának és amelyeknek elküldését kéri. Kolbász, turósztészta, szapálka és hasonló anyagias dolgok közlésére szolgál a katona és a Hinterland viszonya. A katona nem érez, nincsenek lelki szükségletei, nem érez, nem öl sem ezerszer sem százszor, a katonaszerkezeti szervezet, amelynek legfejlettebb anyagi szükségletei vannak, szeretne enni a hazai kalács- és otthoni sonkából, de egyéb érzelmek mellőzést kérjük.

Katonas, egyszerű dolog az ötszavas tábori üzenet. Belelül a tankkal és légelhárítókkal felszerelt vonal életébe, mégis visszaidézi emlékeinkbe azt a milliószámra hazaküldött, kuszaszoros rózsaszínű lapot, amelyen mégis valamivel több volt. Anyák, feleségek, menyasszonyok vártak esztendőnkön át zúrt levelezőlapokra, amelyeknek rendületlenül és szívesen volt a színe, mint az egész elhalványult levelek, amelyből kivonták az éltető vérszemet. De az ötszavas szíveinek a színe, azé a szívé, amelyen keresztül-kasul tolong a vörös vér, de a maga szeméremességében elpirul, ha kifelé nyilatkozik megkortúzná vagy napfényről irták-e, de mindig az a nagy áramlata ömlött belőlük, a vágy küldte és vágyva várták és elszakított, szinte összetépett szívet hozott össze. A világháború után sok-sok statika jelent meg, tudjuk, hány ember, mennyi az és munió hulla a semmibe, de nem jutott észre senkinek, hogy megállapítsa, hogy hány tábori üzenet szerkesztettek? Mintha lehetetlen lett volna ezeket összeszámolni, ahogy a sóhaj, a könnyűsúly sem lehet számokban kifejezni. És nem lehetett statisztikát csinálni arról sem, hogy hány levelet írtak az anyáknak és még többet a hűtlen szíveknél.

Gyertyafényes fedezékek olvasmányai voltak a tábori lapok, amelyek hátramentek. A tiszt

A katonai hatóság minden személyazonossági igazolványt láttamoz

A rendelet csak a határozónára vonatkozik és a jövő év február 1-ig végre kell hajtani. Rendőrség útján történik a láttamozás

Ismét szabad az ingatlanforgalom

Tudvalevő, hogy az elmúlt év december 16-án életbe lépett és a katonai zónák felállításáról szóló törvény módosítására, hogy mindazokat a személyeket, akik ezekben a zónákban bírnak állandó lakohellyel, illetve ezeken a területeken ingatlanbirtokuk van, a katonai hatóságok által láttamozott személyazonossági igazolvány beszerzésére kötelezzék. Erre vonatkozóan a hivatalos lap legutóbbi számában rendelet jelent meg, amely ezt a kérdést részletesen szabályozza.

A minisztériumi rendelet első szakaszában kimondja, hogy legkésőbb

1940. február 1-ig minden egyén, aki a katonai zónák területén lakik, vagy ingatlanbirtoka van, köteles a városi, illetve falusi rendőrhatalóságtól kérni engedélyt, amivel a katonai zónák területén való tartózkodását igazolja. Törvényhatósági joggal felruházott városokban (mint Temesvár is) és községekben az engedélyt a népesedési hivatal által kibocsátott személyazonossági igazolványra rávezetett láttamozás révén nyerhetik el az érdekeltek.

Falvakban az illető községi vezetőség bélyeg- és illetékmentesen ügyvezetett Bilet de identitate bocsát ki, amelyben a tulajdonos személyleírása és aláírása szerepel és amelyet a falusi rendőrhatalóságok láttamoznak. Ezeket a Bilet de identitateket a megszékely helyi hatóságok, parancsnoksága a falvakba kiküldött delegátusa is láttamozza.

A második szakasz értelmében azokat a személyeket, akik a fenti határidőn túl engedély nélkül találunk, illetve nem tudják bizonyítani, hogy az engedély iránti kérvényüket beadták, a törvény 29. szakaszában foglalt szankciókkal, egy hónaptól egy évig terjedő fogsággal, illetve 10 ezer leitől 500 ezer leig terjedő pénzbírsággal büntetik.

A büntetésen kívül az illető személyt a katonai zónák területéről eltávolítják.

A harmadik szakasz kimondja, hogy aki a jelen rendelet érvénybe lépése után szándékozik a katonai zónák területén letelepedni, köteles mindenben a határozat intézkedéseire igazodni.

A fenti intézkedés alól a negyedik szakasz szerint kivételt képeznek:

- állami tisztviselők és katonák, akiket a katonai zónákba neveztek ki, helyeztek, vagy rendelték ki, családtagjaikkal együtt.

szülő, feleség, gyermekek, fivérek, nővérek és sógorok, illetve sógorok, amennyiben közös háztartásban élnek a kedvezményezettel.

- Azok a személyek, akik a fürdő- és üdülőhelyekre gyógyulás végett jönnek.

Azokban ezekben is eleget kell tenniük az ingatlanoknyvekről szóló intézkedéseknek és a községekben jelentkezniük kell a rendőri hatóságoknál.

- Azok a személyek, akik átmenetileg tartózkodnak a katonai zónák területén.

Ezeknek is be kell tartani az ingatlanoknyvról szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit.

Az ötödik szakasz elrendeli, hogy a katonai zónák területén lévő községek közigazgatási és rendőri hatóságai kötelesek az ingatlanoknyve-

ket, a falvakban pedig a Bilet de identitate tulajdonosokról felfektetett regisztereket ellenőrzés céljából a katonai hatóságok rendelkezésére bocsátani.

A hatodik szakasz rendelkezése szerint a katonai zónák áthaladó személyek kötelesek az első szakaszban megjelölt személyazonossági igazolványról, tartózkodási engedéllyel, illetve román vízummal ellátott útlevelel rendelkezni.

A rendőri szervek kötelesek ellenőrizni az illető községben tartózkodó személyek azonosságát.

A hetedik szakasz kimondja, hogy aki a falvakban 24 órát túlhaladó ideig kíván tartózkodni, köteles az illető falu rendőrhatalóságtól tartózkodási engedélyt kérni.

A községekben ingatlan tulajdonosok és bérlők kötelesek az ingatlanellenőrzésről szóló törvény rendelkezéseit mindenben végrehajtani.

A nyolcadik szakasz a katonai zónák területén való „rejtett tartózkodásnak” minősíti azoknak a személyeknek a cselekedetét, akik a katonai zónákban valamely részén lévő községekben rendszeresen és állandóan megfordulnak.

A cselekedetet a miniszteri határozat kihágásnak minősíti.

A kilencedik szakasz megtiltja a közlekedést a helyszínen megjelölt erődítményi munkálatok területén. Kivételt képeznek azok a közlekedési utak, amelyeket a katonai szervek jelölnek ki. A közlekedésre való engedélyt ezeken a területeken az erődítményigazgatóság, vagy az általa megbízott katonai hatóság adhatja ki. A kihágókat egy hónaptól két évig terjedő fogsággal, illetve 10 ezer leitől 500 ezer leig terjedő pénzbírsággal büntetik.

A tizedik szakasz szerint szigorúan tilos a katonai, vagy az államvédelem számára dolgozó polgári üzemek területére való engedély nélküli belépés. Az engedélyt az illető üzem ellenőrző katonai hatóság bocsáthatja ki.

A rendelet tizenegyedik szakasza minden korlátozás alól felmenti azoknak a városi, illetve falusi ingatlanoknak az eladását, amelyek lakásul, vagy kereskedelem folytatására szolgálnak, amennyiben a vevő 1938. december 16-ika előtt, amikor a katonai zónák felállításáról szóló törvény életbe lépett, már a határozatban lakott és ha megvan a mostani rendeletben előírt személyazonossági igazolványa. Hasonló körülmények között a földel, magánlakások és üzlethelyiségek bérbeadása is mentes a katonai jóváhagyástól.

Az ezen rendelkezésekkel nem kedvezményezett egyéb esetekben az eladások, vételék és bérbeadások a rendőrhatalóságok útján a megszékely helyi katonai parancsnokságnál bejelentendő és csak akkor kapnak értesítést, ha a nemzetvédelmi minisztérium elutasítja a kérelmet. A helyi parancsnokság legkésőbb egy hónapon belül tartozik elintézni a kérelmet.

A rendeletet a nemzetvédelmi, légügyi és tengerészeti, a belügyi és a közrendészeti miniszter írta alá.

teknek jutott ki a cenzurázás munkája. Hősködés, kérdés, ömlengés töltötte be a sűrű sorokban megírt lapokat, sokszor az otthoni vetélytárs címére küldött fenyegetések. A katonalélek szelidsége és vadsága párosult a ceruzafeljegyzésekben és a helyesírás hibáiban tuitengő sorokból lelkek rajzolódtak ki, amelyek az egyforma uniformis megett éltek és hírt adtak arról, hogy él az ember az árok-

ban, a lövésztekniókban, a tábori őrsőkön, él a lélek a szürke zubbony alatt.

Ez a 19. században volt. A 20. század háborújában erre nincsen szükség. Statisztika az ötszavas tábori lapokról sem fog készülni. Peddig ennek a segítségével meg tudható volna, hogy a katonák számára mi kedvezőbb: a kolbász, vagy a mákos-tekeres?

(m. j.)

MERCUR

sorsjegyáruda eladási helyein eladott sorsjegyek
közül a következőket húzták ki az október
15-iki húzáson:

Egy MILLIÓ lei

855896 számú melléksorsjeggyel (Arad)

400.000 lei **400.000 lei**

63957 sz. sorsjegy (Arad)

55163 sz. sorsjegy (Bucuresti)

400.000 lei

3625. sz. sorsjegy (Nagyvárad)

Egyenkint 100.000 leit nyertek

a következő sorsjegyek: 1781, 3285, 44352, 68982, 70744, 84155, 86765,
94887, 107553, 134354, 180751, 236764, 309199, 347244, 624097.

Bánsági főelárusító:

TEMESVÁRI BANK

Miért leplezte le a gyilkosságot a bucarestii Singer varrógép cég főnöke?

**Sógora sorozatos sikksasztásai miatt határozta el magát a gyilkosságra és
azután meg akart szökni. A kiállított izgalom miatt nem szökött meg,
hanem jelentkezett a rendőrségen**

Bucurestiből jelentik: Vasárnapi lapszámunkban már beszámoltunk arról a megdöbbentő kettős családi drámáról, amely Bucurestiben, a Singer varrógépgyár központjának irodájában játszódott le. Mint ismeretes, Zigu Aronovici, a Singer lerakat cégvezetője agyonlőtte sógorát, Schwarz Mózes 44 éves tisztviselőt, aki ugyancsak a vállalat alkalmazottja volt. Aronovici a gyilkosság elkövetése után önként jelentkezett a rendőrségen, részletesen elmondott mindent, majd később szivroham következtében meghalt. A feltűnést keltő kettős családi drámáról újabban még a következő részleteket jelentik:

Zigu Aronovici, miután önként jelentkezett a rendőrségen, őszintén és részletesen elmondotta a gyilkosság előzményeit és magát a büntény lefolyását is. Bár rendkívül feldúlt idegállapotban volt, mégis teljesen összefüggően, a következőket adta elő a történetekről:

A meggyilkolt Schwarz Mózes, Aronovici nővérének férje volt, de 15 éve tartó házassága után csak bajt és kellemetlenséget okozott úgy neki, mint nővérének.

Schwarz nagy összegeket sikksasztott a cégnél. Előbb 150 ezer, majd 360 ezer leit tulajdonított el és ezeket az összegeket neki kellett megtérítenie.

Ez nemcsak anyagilag, hanem idegileg is kimerítette Aronovicot. A sógorok között állandó volt a torzszalkodás és Schwarz rosszul bánt a feleségével is. Legutóbb ismét 80 ezer leit sikksasztott Schwarz és ekkor Aronovici úgy érezte, betelt a mérték. Elhatározta, hogy megöli sógorát és nővérével együtt külföldre menekül.

Tervét a legnagyobb körültekintéssel készítette elő. Idegen nevre utlevelet szerzett, majd eleendő pénzről gondoskodott.

Száz darab 500 leies bankjegyet és mintegy negyedmillió értékű devizát készített elő.

(Ezt az összeget később a házkutatás során meg is találták lakásán, az utlevelekkel együtt.)

Péntek délután 2 óra után telefonon irodájába kérette sógorát. Ilyenkor már kiürülnek a hivatali helyiségek és úgy gondolta, hogy zavartalanul végrehajthatja szándékát. Schwarz el is jött és azzal

fenyegetődzött, hogy ha nem kapja meg a sikksasztásai fedezésére szolgáló újabb 80 ezer leit, otthagya feleségét és megszökik. Aronovici erre végleg elvesztette türelmét, előkapta a zsebébe előre elkészített revolvért és

közvetlen közelről sógora fejébe lőtt. Schwarz holtan rogyott az iroda padlójára.

A gyilkos azután a holttestet álló helyzetben a ruhaszekrénybe rejtette el, majd gondosan felmosta a vérnyomokat és a véres törülközőt is a szekrénybe akarta dugni. Ekkor borzalmas jelenet történt, ami Aronovici amugy is megtépzott idegrendszerét végleg összeroppantotta. A kívorogó aronovici ajtaját kinyitotta, hogy a véres törülközőt ott elhelyezze,

az álló helyzetben levő hulla megbillent és teljes sulyával rázuhant a gyilkosra.

Aronovici a kiállított idegizgalomtól elájult, majd mikor magához tért, elhatározta, hogy lemond szökési tervéről és feljelenti magát a rendőrségen.

Délután 3 óra előtt már az ügyeletes tiszt szobájában állt és vallott töredelmesen.

Kihallgatása után egy rendőri bizottság a helyszínre kísérte Aronovicit, aki utközben hiába könyörgött, hogy ne vigyék oda, mert idegei nem bírják el az újabb megrázkódtatást. A helyszínen újból eljásztatták Aronovicival a gyilkosság lefolyását és amikor a ruhaszekrény ajtaját felnyitatták vele, az áldozat holtteste ismét a nyakába esett.

Aronovici most is ájultan hullott a rendőrtisztek karjába.

A rendőrségen késő éjszakaig folyt Aronovici részletes kihallgatása, majd a teljesen kimerült embert cellájába kísérték. Néhány óra múlva a börtön öre hörgést hallott Aronovici cellájából. Az őt benyitott és

a gyilkost eszméletlen állapotban, habzó szájjal találta

Azonnal jelentést tett az esetről, de mire az orvos előkerült, már csak a beállott halált konstatálhatta. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy

Aronovici súlyosan szivbeteg volt és az izgalom szivrohamot idézett elő és a roham megölte

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünneppnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

25-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ,

Vuchetich Endre d.

Tengeralattjárók

Több, mint egy hét óta a rendelkezéseimre mód felett kevés nyugodt pillanatot élreottam, mert mérgezte, tönkretette az aggodás. Nem tudtam van annak a tengeralattjárónak a legénységét a szerzővel, amely a Courageos-t elsüllyesztette. Olyan jelentés, hogy a tengeralattjáró alkalmatlan elpusztult, látták a periszkópját, löttek rá, azt látták a hullámok között. A németek nem cővezt a német. Szabad időmben rohantam hazra, foztam a rádiót, ugráltam a különböző senderek között végig csúszkáltam valamennyi hullámhosszat semmiféle híradást nem tudtam elcsípni a tengeralattjáró sorsáról. Nyilván ügyetlen voltam, mert egyszerre két lépet is lőttem az U-Boot érkezéséről és arról, hogy Hitler Adolf hogyan telg a görbe hajófedélen felsorakozott legénység előtt.

Régi gyengém a tengeralattjáró tengerről érzett nagyabecüslés és szeretet, amibe — őszintén teljesen fogtalanul — némi sajnálkozás vegyül. Az olasz és a német tengereparton elég tengeralattjárót láttam kikötőben, víz alatt és láncos tengeren és mindig esodáltam azoknak az embereknek lelkierejét és fizikumát, akik erre a rére szánták magukat. Egyetlen gép az egész kő könnyű alkotmány, az ember ott csak lelke, a része a gépnek, mozgásról, kényelemlről, levegő pihenéséről észbe se jusson álmodozni. Féle tegyszer a láthatatlanságában, de rettentő könnyű sebezhető és a legkisebb sérülés a fenékre küllő közvélemény általában nem szereti a tengeralattjárókat, mint ahogyan a valódi névtelen hősök szerinti nem érvényesülnek eléggé a népek között. Borsóznak tőlük, az ismeretlen, féltelmes, den pillanatban felbukkanó ellenségétől és, nem doznak eléggé arra, hogy ennek a törekény géznek a gyomrában a szó kemény és szoros émben vett hősök görnyednek, akik akkor is szembeszöknek a legszörnyűbb halállal, amikor ellenük nyoma sincs a láthatáron.

Tengereparton mindig kerestem a tengeralattjáró férfiakat, vizsgáltam az areukat, nincsenek az om a szemükben, az arcücsücsükben, a moskuban, a halál állandó közelségének? Van. Le nagy képzeldés, de ugyanazt az arckifejezést, tam rajtuk, amit a harci pilótákon, ami — érdekel, vonzóbb, szebbé teszi a férfiarcot. Rendkívüli emberek ezek és ha egyszer a szárazra kerül vagy biztonságos, a tenger felszínén járó hajócsigák be öket, ritkán tudnak berendezkedni a tengerre. A tengeralattjáróban eltöltött idő mot hogy a lelken, az ilyen ember egyszerűbb szabadabbnak látja az életet és nem ijed meg a től a zűr-zavaroktól, akik más ember egynemű felborítják. Annak az órhajónak a parancsnoka, a múlt évben Kuchaventől Helgolandra és onn vissza vitt, a Mőghányóiban U-Boot tengerész. Soha nagyobb fölényem nem láttam nézni életet, gert, utast. Láttam jőkedvűen és mérgesen, szőszavul és szinte öntudatlanságig részegen, de mi pillanatban volt benne valami méltóság, amit csak halálal való közeli ismeretség ad az embernek. E méltóságot viselik azok a tengerészek is, akik nyogyes sorban, kicsit görnyedten és fureso neveselőnek a Courageos megtorpedozásából visszacsallhájón. Vékony szál drótkötél fűzi őket a fűző, amit könnyű szívvel, nevetve oldanak el és nek új, ismeretlen veszélyek és hőstettek felé, megkapják a néhányszavas, hüvös és megfellebb hettlen parancsot. Mi nagyobb öröm nekik, a zelmes misztatérés-e, vagy a bizakodó nekirohanás új feladatoknak — ezt mi innen messziről nem új eldönteni. Más emberek, mint akik itt járunk, köntöttünk, alig ismerjük ezt a fűjtát, csak beesés és szeretni tudjuk és boldogok volnánk, ha mag rishetnánk a kezüket.

— Gyásztisztisztelet az elesett lengyel kőnákért. Párisból jelentik: Franciaország valamennyi nagyobb városában tegnap gyásztisztiszteletet tartottak, a Lengyelországban elesett katonák és polgári személyek lelki üdvéért.

— Megnyiták a francia egyetemek. Párisból jelentik: A liceumok és az egyetemek héten nyitották meg kapuikat. A tanítás megkezdése a nemzetközi eseményekre való tekintettel, a heti késedelmet szenvedett.

Október 17.

Kedd

Margit, Hedvig, Osé

1690. október 17-én meghalt Szent Alacoque Mária Margit. Huszonhárom esztendőskorában belépett a Boldogságos Szűz Mária látogatásáról elnevezett kongregációba. 1675-ben gyóntatójával, Colombiére jezsuita atyával együtt megalakította a Szent Szív Ájtatóságot, a mely azóta az egész világon elterjedt. 1864-ben ölggá, nemsokára pedig szentté avatták.

1740. október 17-én született Szegeden Dugonics András költő és író. Kegyesrendi tanár volt, majd kinevezték a nagyszombati egyetem tanárává, nyugalmába vonulása után pedig színdarabok fordításával kezdte. Később époszokat, majd lírai költeményeket és regényeket írt. Ezek közül leg híresebb Etelka című regénye, mely egy csapásra népszerű trórá tette. A regény több kiadást ért el.

1803. október 17-én született Deák Ferenc hírneves magyar poltikus. Deák Ferenc érdemei voltak, hogy Magyarország kibékült a Habsburg-uralkodóházal és létrejött a kiegyezés. Ennek folyamán volt az, hogy Ferenc József 1867. június 8-án — mitán már tizenkilenc évig uralkodott — megkoronázta magát és esküt tett a magyar alkotmányra. Deák Ferencet a hálás Magyarország a haza blése elnevezéssel tüntette ki.

1849. október 17-én halt meg Chopin Frigyes Ferenc híres lengyel származású zeneköltő és zongoraművész. Zenei kiképzését először a varsói konzervatóriumban, majd külföldön nyerte. Fiatalon Párisban telepedett meg és nem tért vissza többé Lengyelországba. Kézel kétszáz zongoradarabot és tizenhét lengyel dalt írt.

— Megnyílt a nemzetközi vásár Bécsben. Bécsből jelentik: A 37. bécsi nemzetközi vásárt, amely egyben Nagy-Németország első háborús vására, tegnap Funk dr. birodalmi gazdasági miniszter jelenlétében megnyitották. Bűrkel közretvezető rövid beszédben üdvözölte a kiállításon résztvevő államok képviselőit. Leszögezte, hogy ez a vásár jelképezni akarja Németország azon tisztességese szándékát, hogy együttműködjön gazdasági tekintetben is a világ valamennyi nemzetével. A kiállító államok között szerepel Románia is.

(—) Dr. Sugár Mihály belgyógyász szakorvos rendelését újból megkezdte. III., Mitr. Mezőtanyu 6. Telefon: 18—00.

(—) Halálozások. Meghaltak: Kovács Kálmán ötvenhárom éves, Lewy Arabella Ilona negyvenkét éves, Herbert Dieter egy napos, Orbán Anna negyvenöt éves gyári munkásné, Kovács József husz éves villanyserelő, Bodó Anna született Dudás hetvenkét éves, Rontó Ferenc Balázs hatvanhat éves vasuti nyugdíjas, Veress Irma harmincnégy éves cukrász.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Friedrich Róza Mária, Schreyer Viktor Miklós, Marza Eleonora Mária, Herbert Dieter, Jónás Stella, Marcós Eszter, Cristian Hedviga.

(—) A nagykereskedők miniszteri jogositványa. Több temesvári nagykereskedő cég meghívást kapott a kereskedelmi és iparkamarához, hogy a nagybani elárúsításra vonatkozó adataikat közöljék a kamarával azon célból, hogy az elsőrendű közszükségleti cikkekre vonatkozó miniszteri jogositványt a számukra kedvezően véleményezzék. A szerzett jogoknak elismertetése céljából a nagybani elárúsító kereskedők és ügynökök helyesen járnak el, ha kérvényt nyújtanak be a kereskedelmi és iparkamarához. Ebben a kérvényben ajánlatos megadni a nagybani való kereskedelem forgalmi adatait, valamint azt, hogy ugyanazokat a cikkeket किसnyben is árúsítják-e és milyen mennyiségben.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA:

Kedden, október 17-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő Jahner K. gyógyszerész

A II. kerületben a Maresal Joffre uton levő Schul gyógyszerész

A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerész

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Craciun gyógyszerész

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerész és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerész állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozzi

Kedd, október 17.
MUSOR:

APOLLÓ: A baskervillei kutya (angol film).
CAPITOL: Kitzisztva (angol film). A vig-
vasok (angol film).

CORSO: Poltava (orosz film.)

SCALA: A visszatérő szerelem (angol film.)

Aranyér ellen Goeddecke féle Anusol!

(—) Megszüntetett vonatok. A téli vasuti menetrend életbeléptetését, mint azt már jelentettük, a vasut vezérigazgatósága egyelőre elhalasztotta. E helyett azonban a vasut a beállott őszi személyforgalom csökkentésére való tekintettel egyes vonatjáratokat megszüntetett. Temesvári vonatkozásban így megszűntek a következő járatok: a Temesvárról délelőtt 11 óra 50 perckor Buziásra, a Lugosról reggel 5 óra 40 perckor s délelőtt 8 óra 30 perckor Buziásra, a Buziásról délelőtt 1 óra 50 perckor és este 8 óra 20 perckor Lugosra induló motorosvonatok.

(—) Öngyilkos lippai gazdálkodó. Dehelean Tanase hatvanöt éves lippai gazdálkodó az istállóban felakasztotta magát és meghalt. Tettét családi okok miatt követte el.

(—) Fontos! Khakiszinú iskolai egyenruhákat sötétkékre legolcsóbban fest Gutjari festődéje, II., Calea Dorobantilor 6. szám.

(—) Orvosi hír. Dr. Brück Pál orr-, fül-, gégespecialista újból rendel. Délelőtt 9—10-ig, délután 3—5-ig I., Str. Wilson 4. (Az új telefonpalota közelében.) Telefon 36—88.

HITLER NEM DOLGOZ KI UJABB BÉKETERVET

Október 6-iki beszédével befejezte a békeakciót
Nagy veszteséget jelent a Royal Oak elsüllyedése
Ujabb angol cirkálópusztulást jelentenek a németek, az angol admirális ezt cáfolja

Londonból jelentik: A Popolo d'Italia idézi a Sundai Dispathe cikkét, amely Hitler pontosan körülírt békefeltételeit a következőkben foglalja össze:

1. Lengyel népi állam megalakítása német védőnkség alatt.
2. Az európai államok határainak garantálása.
3. A régi német gyarmatok visszaadása, vagy legalább is jelentős kedvezmény e gyarmatokon Németország számára.

4. A cseh-morva protektorátus széleskörű autonómiát kap.
5. Új európai gazdasági politika.
6. A kisebbségi kérdés felülvizsgálása.
7. Hosszlejártaú paktum Németország, Olaszország, Anglia és Franciaország között.
8. Az olasz követelések elismerése.

Római illetékes körök kijelentései alapján az olasz félhivatalos végül erősen megcáfolja azt a hírt, hogy Ciano, Molotov és Ribbentrop Berlinben politikai és katonai természetű tárgyalásokot fognak folytatni. (Dunaposta.)

Berlinből jelentik: A legerélyesebben cáfolják azokat a külföldi híreket, amelyek szerint Hitler birodalmi vezér nyolc pontból álló új béketervet dolgozott volna ki. Illetékes helyen kijelentik, hogy Hitler legutóbbi beszédében mindent elmondott, ami német részről a béke kérdésével kapcsolatban elmondandó volt. Nem Németországon van a sor, hogy javaslatokat tegyen az esztelen háborúnak igazságos békévé való átváltoztatása érdekében. (Dunaposta.)

Nagy csapást jelent a Royal Oak elsüllyedése

Londonból jelentik: Az angol sajtó a Royal Oak elvesztésével kapcsolatos cikkeket közöl. A News Chronicle azt írja, hogy a hajó elvesztése egyike a legjelentősebb csapásoknak, amelyek Angliát a háború során érték, de az ilyen el nem kerülhető. Az a nyugalom és határozottság, a mellyel a brit birodalom népe fogadja az ilyen csapásokat, bizonyítja annak az akarata, hogy kitart a végéig győzelemig. A Daily Telegraph figyelmezteti Anglia lakosságát, hogy egy tengeri nagyhatalom megszokta, hogy hidegvérrel fogadja az ilyen megpróbáltatásokat. Az ilyen és ehhez hasonló veszteségek csak megerősítik Anglia elhatározását abban a tekintetben, hogy flottája újabb erőfeszítéseket kell véghezvigen és így a bajtársak halála nem volt hiábavaló. A Times szerint az, aki ura akar maradni a tengernek, megfelelő árat kell fizetnie érte. Elkerülhetetlen, hogy időről-időre ne legyenek jelentős veszteségei a flottának. (Rador.)

NÉMET JELENTÉS SZERINT A REPULSE ANGOL CIRKALÓT MEGTORPEDOZTÁK

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága jelenti: Az a tengeralattjáró, a mely a Royal Oak páncélos cirkálót elsüllyesztette, megtámadta és megtorpedozta a Repulse angol páncélos cirkálót. (Radiopress.)

A Német Távíratíroda jelenti, hogy a Repulse páncélos cirkáló 32.000 tonna űrtartalmú és 1916. januárjában bocsátották vízre. Ez a csatahajó korszerűség tekintetében az angol hájohadban az ötödik helyet foglalja el és csupán az India, a Hood, valamint a háború után épített két hajó múlják felül. A Repulse 6 darab 38.1 centiméteres, 12 darab 10.2 centiméteres ágyúval volt felszerelve, ezenkívül volt rajta 8 torpedókilövő cső és mindezen felül 4 repülőgépet vitt magával. Legénysége 1200 tagból állott, a hajó hossza 229 méter, míg sebessége 32.5 tengeri mérföld. (Radiopress.)

Cáfolják a Repulse megtorpedozását

Az angol tengernagy hivatal a leghatározottabb formában megcáfolja azt a hírt, amely szerint a Repulse páncélos cirkálót német tengeralattjáró megtorpedozta volna. Hangoztatják, hogy az

erről terjesztett hír a német propaganda valótlan állítása és ez

éppen annyira nélkülöz minden komoly alapot, mint az a vasárnap este között rádióhír, amely a Hood angol páncéloshajó bombázásáról számolt be. (Rador.)

HÁROM FRANCIA, EGY NORVÉG GŐZÖS SÜLLYEDT EL

Párisból jelentik: (Dunaposta.) Hivatalosan jelentik, hogy a Nugend, Bretagne és Luisiana nevű gőzösöket német torpedók elsüllyesztették. A legénységüket megmentették.

Amszterdamból jelentik: A Greshol nevű norvég gőzös aknára futott és az angol partok közelében elsüllyedt. Legénysége közül hárman meghaltak, a többieket sikerült megmenteni. (Rador.)

SCALA

Ma, kedden és szerdán a szezon legszebb szerelmi története:

A visszatérő szerelem

Főszerepekben

HENRY FONDA

és

IOAN BENETT

Előkészületben a szezon leggrandiózusabb, németül beszélő filmszlágere:

Sergent Berry

a legfrissebb híradóval

Összinte találkozás...

A személyvonat lustán, álmosan fut a sineken. Alkonyodik és a homály lassu, szinte fájoan eszrekedik alá. Az ablaküvegen esőcseppek kopognak, a szántóföldeken nagy töcsák képződnek, amelyek a sötétben fénylő foltoknak látszanak. Régi fülkében ülök, amelyben nyolc embernek van helye, de rajtam kívül csak hárman nyújtóznak el a fapadon. Nagy kendős paraszasszony bóbiskol az egyik sarokban, mellette pirosképi kopasz férfi, akinek nehéz a korát megállapítani. Kövér, ápolt ember, lehet ötven, de talán hatvan is. Szembe velem markáns arcu, összeszűrt szemű ur néz maga elé. Bőrkabátban van, cipője sáros, de a nyakkendője pedáns és nadrágja is vasalt. Valami különös fáradtság és szomorúság ömlik el rajta és a monokli olyan furcsán hat a személyvonat harmadik osztályán. A csillogó üveg idegenül érzi magát a fapadon.

A kövér ur feláll és megbotlik a markáns ki-nyújtott hosszú lábán. Kétszónesen pardont mondanak és mosolyognak. Azután hosszú csend, majd a kövér megszólal németül. Jelentéktelen, köznapidolgokat mond, amit unatkozó utasok szoktak mondani, hogy esik az eső, kellemetlen az idő, meleg van vagy hideg van. A monoklis nem válaszol. Darab ideig megint csend borul a fülkére és csak nagysokára érdeklődik a német, hogy mikor érkezik a vonat Nagyváradra. A markánsarcu azt feleli, hogy nem ismeri a menetrendet, maga is idegen ezen a vidéken. Aránylag jól beszél németül, de a kiejtésén valami idegenszerűség hat.

A kopasz mintha csak erre várt volna. Nyomban beszédbe elegyedik és az ötödik mondat után bemutatkozik. Kiderül, hogy Hanke Wilhelm Lipcséből, egy nagy szörmeáru gyár képviselője és prémieket akar eladni Romániában. A monoklis bevallja, hogy Witwiczky Jan Lodzból, földbirtokos, de ezidőszent menekült és Romániában tartózkodik. Önkéntelenül felfigyelvek, mert az az érzésem, hogy most kirobban a drámai feszültség. Egy német és egy lengyel találkozik semleges államban. Ezek semmiképp sem társalognak egymással kedélyesen, sőt feltevések szerint mindkettőjük szívében forró gyűlölet ég.

— Ön német? — kérdezte Witwiczky ur.

— Igen, — válaszolja Hanke ur.

A természetes és logikus fejlemény az lenne, hogy Witwiczky ur és Hanke ur egymásnak esnek, válogatott gorombaságokat mondanak, majd pofonok csattannak. Bejön a kalauz és igazoltatja őket, szóval botrány törne ki és nekem tanuskodnom kellene.

Azonban ez nem történik. A helyzet mindenestre kínos és kellemetlen szavak rekednek meg a torkokban és valami nyomasztó csend telepszik rá a fülkére. A parasztszönyv alszik, őt nem érdekli a lengyel-német feszültség, én mélyen beburkolózom semlegességembe, figyelek és hallgatok. A jelenetnek komor, szinte ijesztő hátteret ad az esős alkony.

— Ja, ja, schwere Sache — mondja a német.

Ez kissé banális hangzik. Hanke ur Lipcséből nem tud mást mondani, minthogy nehéz eset, de kicsendül a szavából, hogy ő személyileg nem tehet semmiről, nem miatta kellett Witwiczky urnak menekülnie Lodzból, mert ő nem földbirtokosokat tűz ki a kastélyukból, hanem szörmet ad el a birodalomban, a protektorátus területén és a semleges külföldön.

— Igen, nehéz eset volt — feleli a lengyel, — három nehéz bomba hullott a kastélyra, amely teljesen rombadólt. Eppen annyi időm volt, hogy elmenekülhettem. Szerencsére a feleségem, meg a fiam már előbb Lembergbe ment, csak édesanyámat nem vihettem magammal, mert beteg volt. Meghalt szegény, el sem temethettem.

Nincsen hangjában semmi szenvedély, harag vagy keserűség. Csendes beszél, hangsulya monoton, mintha a repce vagy az árpa betakarítását ismertné. Csak a szeme fátyolosodik el egy pillanatra.

Hanke ur előzékenyen és résztvevően megkérdezi:

— Sokat szenvedett az édesanyja?

— Az Isten jó volt hozzá... Amikor bedőlt a fal, néhány téglát a fejére esett és mindjárt meghalt...

— Istenem, Istenem, milyen borzalmas a háboru — jegyzi meg sopánkodva a szörmeceg képviselője.

— Igen, nagyon borzalmas — hagyja rá a földbirtokos.

Mindjobban belemeglednek. Egyetlen szó sem esik politikáról. A lengyel nem tesz szemrehányást,

hogy tulajdonképpen miért nem élhetett ő nyugodtan, békésen a birtokán és a német sem hozakodik elő vezércikkéből kiszakított mondatokkal, hogy ennek így kellett történnie, mert tovább már nem lehetett feszíteni a húr. Stratégia, hadművelet, előnyomulás és visszavonulás hasonlóképpen nem téma. Mindkettőjük érdeklődése csupán egy tárgyköre, a Lodz környéki kastélyra szorítkozik, mint-ha a lengyel-német viszályban csak ez lett volna fontos.

A német alapos ember és tudni akarja, hány holdas a birtok, mit termelnek rajta, hol és miképpen értékesítette a termést, melyik évben épült a kastély és hogy a butorzat is megsemmisült-e. A lengyel tőle telhetően felel a kérdésekre és megadja a szükséges felvilágosításokat. Most sem idegeskedik, nem lesz izgatott, így beszélhetett a lodzi kerületi adóhivatalban az adókievő-bizottság előtt.

— Rettenetes lehetett, Witwiczky ur — válaszolja Hanke ur — rettenetes. Egy ilyen szép kastélyt elpusztítani, nahát ez igazán embertelenség. Minek is van háboru?...

— Igen, ezt kérdem én is: minek is van háboru.

A német ember még sokáig sopánkodik, megállapítja, hogy a dolgok menete nem a legjobb, mert teljesen fölösleges a háboru, amikor az emberek békében is élhetnek egymással. Hanghordozásából kiszűrődik, hogy kérem, Witwiczky ur, ne tessék haragudni, én nem vagyok az oka semminek, én csak egy egyszerű szörmecegnök vagyok, akit nem hevitenek világhuralmi vágyak. Nekem az a fontos, hogy minél több szörmet adjak el és békében akarok élni mindenkiel.

— És mit fog most csinálni Witwiczky ur? — hallom a kérdést Szalonta környékén.

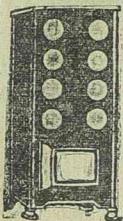
— Nem tudom — válaszolja a lengyel tompán.

Hanke ur előveszi tárcáját és cigarettáival kínálja Witwiczky urat. Békésen, majdnem lehetne mondani, barátságosan füstölnek és ha idegen topnan a fülkébe, azt híhetné, hogy hosszú évek óta ismerik egymást.

Ahogy ezt a két cigarettázó urat nézem, egyre erősebben kezd kikristályosodni bennem a meggyőződés: ha a hadizenet kérdése a szörmecegnöktől földbirtokostól, általában a néptől függne, örök béke zöldelne ezen a szerencsétlen földön...

K. S.

A „ZEPHIR“ kályhában

a parázs estétől — reggelig megmarad. Így nem kell újra tüzet rakni.

Gyártja:

Szántó D. és Fia

Oradea, 3tr. Mărăsesti 8. sz.

Képviselet:

Jäger Petru

Timisoara, Bulevardul Carol 36. — Forgács Matei, Vacarescu-ucca 36 sz.

Az osztálysorsjáték IV-ik osztályának húzási eredményei

Fősorsjegyek:

Lei 6 millió: 31,744 szám, lei 1 millió: 25139, 27111, 36691, 60501 és 96302 számok.

Lei 400.000: 3625, 5131, 7048, 37460, 43206, 48866, 55163, 63957, 76349 és 79619 számok.

Lei 100.000: 1781, 2109, 2305, 3285, 4130, 6341, 6443, 8680, 15362, 23971, 24168, 26986, 28189, 28343, 30067, 31016, 32150, 35186, 37765, 42230, 44352, 48734, 49130, 64438, 64847, 68883, 68982, 70744, 74050, 75151, 80056, 84155, 89181, 92148, 92487, 94887, 97685, 85321, 86765 és a 99690 számok.

Lei 6000 nyerték a következő végződések: 074, 102, 172, 180, 202, 245, 291, 300, 327, 341, 357, 381, 442, 458, 469, 491, 606, 848, 859, 996.

Lei 3200: nyerték a következő végződések: 0 és 7-es számok.

Mellékletek:

Lei 1 millió: 277220, 353922, 478685, 512205, 551890, 715244, 780416, 855896, 857528 és a 889045 számok.

Lei 100.000: 107553, 134354, 142667, 156272, 180751, 212701, 220536, 236764, 248740, 273866, 274517, 309199, 311926, 347244, 352487, 381017, 386039, 405566, 411316, 466623, 469457, 478739, 501872, 519395, 552755, 553824, 560450, 601865, 615863, 624097, 635559, 695909, 748409, 804784, 837208, 865391, 863420, 871540, 884734 és a 899353 számok.

Végződések: 08, 21, 26, 42, 46, 51, 80, 98.

Szénből nemes gázt állítanak elő Németországban, amely gépereű járművek hajtására alkalmas

Berlinből jelentik: Németország kóolaj hiányának természetes következménye, hogy a német természettudományi évtizedek óta kísérletezik a gépek üzemanyagának az előállításával. Az évek óta folyó kísérletek eredménnyel jártak és

Németország már régóta pótolni tudja a természetes kóolajból előállított benzint, a tudományos uton előállított hajtóanyagokkal.

Eddig azonban nem tértek át a műanyag kizárólagos használatára, mert békéidőben a kereskedelmi kapcsolatok utján biztosított természetes benzinnel bősége nem indokolta a laboratóriumokban előállított pótlány kizárólagos használatát.

Már évek óta megindult azonban Németországban az a folyamat, hogy a tudományos uton előállított anyaggal pótolják a benzint. A bekövetkezett háborús állapot meggyorsította ezt a folyamatot, úgyhogy rendelet jelent meg, amelynek értelmében

a forgalomban levő gépkocsikat folyékony gázzal kell üzemben tartani.

A Concordia Bergbau Rt. tízéves kísérlet után 1932-ben lépett a nyilvánosság elé ezzel az új találmánnyal.

Köszvényben és barnaszénben sikerült olyan nemes gázt előállítani, amelyet fel tudott használni a gépereű járművek hajtására.

A gázt eleinte hőkezelésre használták, majd alkalmazták világítás céljaira is. Ezután hosszú ideig azon kísérleteztek, hogy a hazai nyersanyagból is előállítható gázt úgy használják a gépek hajtására, hogy ne kelljen a szerkezetet lényegesen átépíteni. Hosszu ideig tartó keverési kísérletek után sikerült is megtalálni a kellő felhasználási módot,

ugy, hogy ezzel a szabadalmazott kevert gázzal haj-

tották Oberhausenben a menetrendszerű társas gépkocsikat és tehergépkocsikat is. A példa más városok vezetőségét is követésre buzdította, bár az új anyag felhasználásától sokan idegenkedtek.

1934-ben a Ruhr-vidéken 100 gépköcsi futott benzinnel helyett az új hajtógázzal.

A bochumi Benzol-társaság átvette az időközben tökéletesített hajtógáz gyártását és propagálására.

a német posta hatalmas szállító gépkocsijai is berendezkedtek a gázhajtásra.

1937. elején már be kellett jelenteni, ha valaki hajtógázzal akarta a tulajdonában levő tehergépkocsit üzemben tartani, mert attól tartottak, hogy a szükséglet túlhaladja az előállított mennyiséget. 1937. végén a német tehergépkocsik 10 százaléka már benzinnel helyett hajtógázzal közlekedett.

Az előállított gázmennyiség azonban olyan tetemesen növekedett, hogy 1939. augusztus 1-én eltörölték a tilalmat és

ma már nemesak a tehergépkocsik, hanem az összes közlekedésre engedélyezett magángépkocsik ellátását is biztosították.

A „Vierjahresplan“ című folyóirat kiszámította, hogy ma már körülbelül 200 ezer leinek megfelelő átszerelési költség mellett is, ha egy gépköcsi évente 25 ezer kilométert fut, máris lényeges öszszegyet takarít meg.

A hajtógázt olcsó szereléssel falvakban fűtésre és világításra is fel lehet használni

s ezért Németországban ebben az irányban is megkezdődött a kísérletezés, hogy minél több falun, minél olcsóbban gázfűtéshez juttathassák a lakosságot.

SPORTSEMÉNYEK

A temesvári A-ligás csapatok közül csak a CAMT szerzett pontot

A Ripensia vereséget szenvedett Bucurestiben

Az A-ligában kitűnően szereplő CAMT balsze-
resés mérkőzést vívott Galatiban a Gloria ellen. A
két CAMT támadásokkal indul, de a Gloria egyik
centráldása alkalmával Galgóczi öngólt vett. A
szerencsés gól után a temesvári csapat továbbra is
maradt és Reiter kiegyenlített. A 40-ik percben
Reiter megsértette a bírót, aki a válogatott játékos
kivételével. Utána a galatii csapat egyik hávédje le-
esett és így mindkét csapat a második féldőben
emberrel játszott. A CAMT még Reiter nélkül is
szándékosan támadott és Szeles megszerezte a vezetést.
Azután változatos játék következett és egy
perccel a befejezés előtt Cucula egyenlített. Így lett
2:1 az eredmény. A döntetlen eredmény is
számít, annál is inkább, mert a CAMT to-
vábbra is tartja a listán a harmadik helyet.

Rapid-Ripensia 3:2 (2:0)

Az első féldőben a Rapid fölényben játszott és
az eredmény is meglátszott, mert Bogdan és
Bárátky góljával a fővárosi csapat vezetett. Szűnet
után a Ripensia vette át a játék irányítását és siker-
ült is egyenlítetnie. A győztes góllal folyt nagy-
bíróból a Rapid került ki győztesként. Ezzel a két
ponttal a Rapid a bajnokság listáján most már a
Ripensia elé került.

AMTE—Unirea-Tricolor 2:0 (1:0)

Heves küzdelmet vívott a két csapat, amelyből
kapu előtt sokkal határozottabb aradi együttes
került ki győztesként.

Az első féldőben Batrin fejesgóllal megszerez-
te a vezetést és szűnet után ugyancsak ő növel. Be-
fejezés előtt a jó formában levő balszélső még egy
vényes gólt szerez, amelyet azonban a bíró nem
fogott meg. A győztes csapatban a közvetlen véde-
m nagyszerűen látta el feladatát. A fedezetsorban
Zabó Béla volt a legjobb ember, de társai is nagy-
területen dolgoztak. A támadásban Reinhardt II.
nyújtott nagyvonalú játékot, kivüle Batrin tűnt ki
nagy játékkedvével és eredményességével. A fővá-

Megártott a sok győzelem a temesvári B-ligás csapatoknak

A Chinezul és az Electrica vereséget szenvedtek

A B-ligában szereplő temesvári csapatok győ-
zelmi sorozatának tegnapi vége szakadt. A Chinezul
a brádi Mica együttesétől szenvedett vereséget, míg
az Electrica a sereghajtó turnuseverini CFR csapa-
tától kapott ki.

Mica — Chinezul 3:2 (2:1)

A Chinezul csapata a sorozatos győzelmek ha-
tása alatt a Mica elleni játék első féldőjében könny-
nyen vette a mérkőzést. A játék úgy indult, hogy a
Chinezul könnyen győz, mert Thierjung már a harm-
adik percben tizenegyesből megszerezte a veze-
tést. A gól után továbbra is a lila-kék csapat szoron-
gatott, de a durrván játszó Mica védelem őrjátsi erő-
vel küzdött. A bíró által is eltűrt túlságosan kemény
játék sok veszélyes összecsapáshoz vezetett és a
Chinezul csatárok közül egyik-másik alaposan meg-
sérült. A meddő Chinezul támadások után a Mica
veszélyeztetett és a tizenegycadik percben Popa
szabadrugáshoz egyenlített. A huszonkilencedik
percben pedig többszörös lesállítás után Körösladányi-
nyhoz került a labda, aki a Mica számára szerezte
meg a vezetést.

A második féldőben a Chinezul már komolyan
küzdött és szinte állandó fölényben volt. A csatárok
azonban minta pepecselést rendeztek és így csak a
huszonötödik percben sikerült Malita révén az
egyenlítés. A közönség már döntetlennek könyvelte
el a mérkőzést, amikor néhány perccel a befejezés
előtt Körösladányi szerencsés beadása a harmadik
Mica gólt jelentette. Így tehát a Mica győzött 3:2
arányban. A Mica keményen és lendületesen küz-
dött, ezenkívül a szerencse is támogatta. Így szüle-
tett meg a győzelem. A vesztes csapat védelme
Molnár kivételével bizonytalanul játszott. Különö-
sen a két szélső fedezet kiárválva cselezései ártot-
tak a csapatnak. A csatársor puhán játszott és nem
harcolt. Különösen Bajusz rontott el számos gól-
helyzetet.

Turnuseverini CFR — Electrica 3:2 (1:1)

A temesvári Electrica is meglepetésszerű vere-
séget szenvedett Turnuseverinben. A vezetést az

rosi csapat kapujában Creteanu jó volt, a gólról
nem tehetett. Elől Dumitrescu és Alexandrescu ki-
fogástalanul játszottak.

Victoria — Juventus 0:0. Nagy küzdelmet vi-
vott a két csapat, de a győzelmet egyik sem tudta
megszerezni. A Victoriának igen sok helyzete volt,
de ezeket a csatárok elhibázták. Szadovszky nagy-
szerű formában játszva meghusított minden ellen-
séges támadást.

Venus — UDR 3:0 (1:0). A bajnokcsapat Re-
sicán is megállotta a helyét, habár az UDR helyen-
ként igen veszélyes ellenfélnek bizonyult. A közön-
ség sehogysém volt meglegedve Piky Kroner bírás-
kodásával, aki két esetben is lesből engedte el a
Venus csatárokat. A gólokat Petea, Barbulescu és
Bodola szereztek.

A nemzeti bajnokság állása:

Venus	6	5	0	1	19	4	10
Kárpát FC	6	4	1	1	9	2	9
CAMT	6	4	1	1	12	9	9
Rapid	6	4	0	2	15	7	8
Ripensia	6	3	1	2	12	8	7
Gloria CFR	6	2	1	3	8	18	5
Sp. Studentesc	6	1	3	2	12	10	5
UDR	6	1	2	3	6	12	4
Victoria	6	1	2	3	2	6	4
Juventus	6	1	2	3	7	13	4
AMTE	6	12	0	4	5	9	4
U. Tricolor	6	1	1	4	3	12	3

Foto-Sport Optik

Fotolaboratorium
„Agfa”, „Kodak” és „Voigt-
länder” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara I,
Strada Solderer 11.

Állami sorsjáték

A milliomosok árudájában

Gheorghe Stanoiu

Bucuresti

a legutolsó húzáson a következők nyertek:

1 millió 227.220 sz.

1 millió 353.922 sz.

1 millió 780.416 sz.

1 millió 857.528 sz.

1 millió 36.691 S. II.

1 millió 96.302 S. I.

400.000 5131 S. I., **400.000** 5131 S. II.

A temesvári fiókban:

64.478 S. I.

és még számos nyeremény 40.000, 20.000, 10.000, stb.

A kerületi bajnokság eredményei

Az elsőosztályú bajnokságban az eredmények a
következők voltak: Rapid — Patria 3:2 (1:0), Jan-
darmi — Banatul 3:2 (0:2). CFR — Politechnica —
5:1 (2:0), Progresul — Bohn 3:0, Fratelia — Vul-
turi 2:1 (1:1). A másodosztályú bajnokság eredmé-
nyei a következők: Dura — Cultura 4:0 (3:0),
CSHN — Fortuna 1:1 (1:1), III. Kerületi FC — An-
cora 1:0 (0:0), Victoria — Freidorf 4:2 (3:1).

Vereséget szenvedett a Ferencváros csapata

A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap a
Ferencváros csapata vereséget szenvedett a Taxi-
soktól, míg a Hungária pontot adott le a Gamma
FC csapatával szemben. Az Újpest szintén erre a
sorsra jutott, mert tőle a Kispest vett el egy pontot.
Eredmények: Taxisok — Ferencváros 4:3 (2:1),
Törekvés — Nemzeti 3:2 (1:1), Szeged FC — Kas-
sai AC 3:0 (2:0), Haladás — Bocskai 8:0 (2:0),
Kispest — Újpest 2:2 (2:2), Gamma FC — Hungá-
ria 2:2 (1:1).

Német közgazdasági író Oroszország petróleumkészletéről

„Nyersanyagháború, önellátás, önblokád” cí-
men írt tanulmányt Kürthy Sándor dr. A rendki-
vül gazdag adattárral felszerelt tanulmány legak-
tuálisabb része talán az, amely a szovjetgazda-
ságról szól a következőképpen:

Szovjetország nyersanyagellátása nagy
kérdőjel. Hitelesen alig lehet ma megítélni, hogy
Oroszországnak milyen lehet a szerepe egy hábo-
rus bonyolalomba való beavatkozás esetén, illetve,
hogyan

a Szovjet, mint nyersanyag-törzs, mit jelenthet
más államok részére.

E tekintetben egy német bírálatra utalunk. Wal-
ter Pahl német közgazdasági író ez év tavaszán
megjelent „Weltkampf um Rohstoffe” c. könyvében
ezeket írja a szovjet-gazdálkodásról.

Az idézett német író szerint Oroszország vas-
érckészlete például 9,2—10,8 milliárd tonnára be-
csülhető. (A földben lévő vasérckészlet.) Szovjet-
ország az exportáló hatalmak sorában csak
magánérben és lenben áll vezető helyen.

Sokat vitatott kérdés, hogy
Szovjetország mit tud nyújtani petróleum-
ban?

Oroszország termelése a békebeli 9,2 millió
tonnáról 1933-ban 29,3 millió tonnára emelkedett.

Ennek háromnegyedrészét egyedül a bakui petró-
leumvidékre esik. Viszont az Uralban, Üzbekisztán-
ban és az északi Szachalin-szigeten már a szovjet-
gazdálkodás idején feltárt telepekre csupán 5 szá-
zaléka.

Az előbb idézett német szerző a Szovjet kö-
olajkiviteléről a következőket mondja:

„A termelés emelkedésének dacára Szovjetors-
ország kőolajkivitele az utolsó években állandóan
visszaesett. Legnagyobb állását 1932-ben érte el,
évi 6,1 millió tonnával. 1937-ben Szovjetország
csak 1,9 millió tonna petróleumot, 1938-ban pedig
kereken 1 millió tonnát vitt ki.

Azóta még gyorsabb tempóban folytatódik a
petróleumkivétel összezsugorodása.

Más szóval: a belföldi fogyasztással való összeha-
sonlításban a termelés emelkedése teljesen elégte-
len. A tulhajtott iparosítás, a szovjetállamnak min-
den eszközzel felforrósított fegyverkezése a belföldi
szükségletet olyan módon felhajtották, hogy a Szov-
jet kényszerítve volt kivételét mind jobban csök-
kenteneni. Sőt az utolsó években

a Szovjet kénytelen volt benzint importálni az
Egyesült Államokból.”

Igy szólnak a német szerző érdekes megállá-
pításai.

= KÖZGAZDASÁG =

Argetoianu miniszterelnök a magyar szakmai egyesületek jogiszemélyisége mellett

A magyar parlamenti csoport tervezetét készítette a magyar testületeknek a Céhunióba való beillesztéséről. Ralea miniszter az új céhtörvényben fel fogja sorolni a szerzett jogokkal bíró testületeket.

Ismeretes, hogy az ország céhrendszere új törvényes szabályozás előtt áll, miután Ralea munkaügyi miniszter új tervezetet készített, amelyet július 10-én a képviselőház elé terjesztett. A javaslat most áll bizottsági tárgyalás alatt és a parlament két házának egyesített bizottsági tárgyalásán Bartha Ignác dr. képviselő vetette fel a kérdést, hogy milyen értelmezés adható a javaslat 4. bekezdésének, amely „a nemzet felsőbb érdekeiről” szól?

— A rendelkezés tanulmányozása során — mondotta a magyar képviselő — felvetődik a kérdés, vajon mit ért a törvényhozó a „nemzeti” kifejezés alatt. Mert ha ezek a többségi népet s annak népi törekvéseit akarja meghatározni, kérdem, milyen sors vár a kisebbségekre, hogyan vehetnek részt a céhek életében? A továbbiak során a magyar képviselő idézte az 1939. január 17-i frontgyűzményt, melynek 2. pontja határozottan kimondja, hogy a magyar kisebbség testületileg s nem pedig egyénileg illeszkedik bele a létező és ezután létesítendő szakmai alakulatokba. Ralea miniszter itt félbeszakította a szónokot és kijelentette, hogy a javaslat

„nemzeti” kifejezés alatt nem többségi népet, hanem az állam valamennyi polgárát érti, függetlenül etnikai származásától.

Bartha dr. válaszában tudomásul vette a kormánynyilatkozatot és ismételtlen leszögezte, hogy a magyarság csak testületileg léphet be a céhekbe, illetve vehet részt azok megalakításában. Majd utalt arra, hogy a magyarság nem tekinthet el az összes meglévő szakmai szervezeteknek — egyesületek, otthonok, társulatok — a javaslat 119. szakasza által érintett szervezetek szerzett jogainak biztosításáról. A törvény el kell ismerje ezen szervezetek jogi személyiségét, vagyonuk és mai munkakörüket biztosítsa mellett. Ralea miniszter itt ismét közbeszólt, nyomatékosan hangsúlyozva, hogy **valamennyi történelmi múlttal rendelkező ilyen szakmai szervezet jogi személyiségét véglegesnek tekintti.**

A bizottsági ülés ezzel befejezést nyert.

Bánffy Miklós és Szász Pál iszenátorok, Teleki Ádám, Bartha Ignác és Kovács Károly képviselők felkeresték Ralea munkaügyi minisztert a céhtörvényjavaslat megalakítóját, akinek bemutatották a magyar parlamenti csoportnak a 119. szakasz módosításához tett következő javaslatát:

1. A 119. szakasz kiegészítése:

A törvény általános rendelkezésével összhangban a jelenleg működő Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet jogi személyisége a jelen törvény erejénél fogva újabb elismerést nyer és így az alapszabályaiiban foglalt rendelkezések szerint működését tovább folytathatja, a meglévő, vagy ezután megszerzendő vagyonának szabad rendelkezése mellett. Ugyanígyen elbírálás alá esnek és így ugyanolyan jogok illetik az Erdélyi Múzeum-Egyletet, illetve a meglévő iparos- és kereskedő-egyesületeket, otthonokat és társulatokat, melyek különben a 119. szakasz rendelkezései alá esnek. Az említett magyar iparos- és kereskedő-egyesületek jogosultak egy országos szövetséget alakítani.

2. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet a törvény alapján megbízást kap a létesítendő céhek magyar földműveseiből álló magyar alosztályának országos és helyi szervezeteinek kiépítésére. Ugyanez a jog illeti meg az Erdélyi Múzeum-Egyletet, a szellemi foglalkozásúakra, valamint a létesítendő iparos- és kereskedőszövetségekre, az iparosok és kereskedőkre nézve. A magyar munkásokból létesítendő szövetséget ugyanezek a jogok illeti meg.

3. Ez a négy kategória, mint a magyar alosztály, arányos képviselést nyer a szakmai szervezetek egész hierarchikus fokozatán és ezen arányos képviselet szerint részesülnek a törvény 12—19. szakaszaiban előírt kötelezettségekben és jogokban is.

4. A négy magyar alosztály belső igazgatása magyar nyelven történik.

5. Az egyes alosztályok tagjainak céh-tagdíjai a meglévő négy szövetséget külön-külön illetik, melyeket a törvény által megállapított feltételek mellett és meghatározott célokra kell fordítani, ugyanígy a céheket törvényileg meg-

Feloszlott az Erdély-Bánati Kereskedelmi Testületek Szövetsége

A feloszlás egyik okául a főtítkári jelentés a Bánati Szövetség megalakulásáig jelölte meg

Jelentettük már, hogy az Erdély-Bánatsági Kereskedelmi Testületek Szövetsége, amelyet az utolsó öt évben Aradról vezettek Domán Sándor elnöke alatt, megtartotta vasárnap az utolsó közgyűlést és a regén elkerülhetetlennek mutatkozott feloszlást kimondta. A Szövetség megszűnése nagy vesztesége Erdély kereskedelmi életének. Másfél évtizeden át kiépített érdekvédelmi hely omlott össze, amelynek a neve súlyt, munkássága eredményeket képviselt.

A közgyűlést a tagegyesületek által megbízott képviselők jelenlétében vasárnap délelőtt 11 órakor nyitotta meg Domán Sándor elnök, az aradi Kereskedelmi Testület helyiségében. Néhány meleg szóval mutatótt rá az elnök a fájdalmas feladatra, amely ennek a közgyűlésnek a vezetésével rá hárul, majd megállapítván a közgyűlés szabályosságát, a jegyzőkönyv vezetésére Szöllösi Zsigmond dr. főtítkárt, hitelesítésére Szabó Miklós és Sándor Artúr egyesületi megbízottakat kérte fel.

A főtítkári felolvastva a szövetség utolsó évi jelentését, amely így hangzik:

— Igen tisztelt közgyűlés! Már az 1938. november 20-án tartott rendes közgyűlésnek részletes jelentést tettünk Szövetségünk súlyos állapotokról, amely kénszerítően állította elénk azt a kötelezettséget, hogy megkérdezzük a közgyűlésen a tagegyesületeket: kívánják-e és tudják-e biztosítani a Szövetség munkájának a fenntartását?

Kérdéssé tette ezt az anyagi hiánya, a mit az okozott, hogy egyfelől az akkor még fel nem oszlott várdi Kereskedelmi Csarnok évek óta nem tett eleget tagdíjfizetési kötelezettségeinek, másfelől a temesvári és a bánatsági egyesületek, amelyek bizonyos helyi okokból a Szövetségben maradás mellett évek előtt külön Bánatsági Szövetséget is alakítottak, elvben minimális összegre szállították le önkényesen a hozzájárulásait, a valóságban pedig legtöbbjük ezeket a kötelezettségeket sem teljesítette.

Az 1939. novemberi közgyűlés elsősorban éppen a temesvári egyesület javaslatára, a feltétlen fenntartás mellett nyilatkozott és rendkívüli közgyűlés elé utalta a Szövetség fenntartásának a kérdését, remélvén, hogy időközben sikerülni fog biztosítani elsősorban Temesvár és a bánatsági egyesületek részéről a tevékeny közreműködést.

Időközben az történt, hogy a várdi Kereskedelmi Csarnokot minisztertanácsi határozattal feloszlatta, másfelől pedig a Temesvár-bánatsági egyesületek helyi szövetsége a szakmai egyesületek céhszerű szervezeteinek előrevetített terveire támaszkodva, azzal az elgondolással, hogy a hivatalosan tervezett szervezetek kormányzóságokként fognak kialakulni, s székhelyük a kormányzóság székhelyén lesz, tenát a temesi kormányzóság területén működő aradi egyesületek is közelebbi érdekeltségbe kerülhetnek a már fennálló Bánatsági Szövetséggel, a szövetségük újjáalakítására összehívott közgyűlésre belépés végett a két aradi egyesületet is meghívták. A két aradi egyesület nem vett részt ezen az alakuláson. Közölték a meghívásra, hogy

illető más arányos támogatás is.

6. Mivel a négy magyar alosztály csak n. gyarlakta vidéken szervezhető, úgy a Szam, Maros, Temes és Bucegi tartományok területén működő alosztályok egy-egy uniót alkotnak.

Az így létesített uniók az általános uniának magyar alosztályait képezik.

Egyben közölték a miniszterrel, hogy a javaslatot előzőleg Argetoianu miniszterelnök jóváhagyta.

Ralea munkaügyi miniszter mindvégig nagy deklarációkkal hallgatta az előterjesztést és válaszában kijelentette, hogy a javaslatot elvileg magáéá teszi. Kérdést intézett azonban az Erdélyi Múzeum-Egylet munkakörének meghatározására, amit nem tekint professzionista a kulatnak.

— Módot kell találni arra, — mondotta miniszter — hogy az EME valamilyen formában beilleszkedjék a céh-rendszerbe.

Közölte a miniszter, hogy a magyar szakmai szervezeteket, iparosotthonokat, egyleteket, társulatokat, a szerzett jog biztosítása érdekében és az esetleges félreértések elkerülése céljából egyenként akarja felsorolni a törvényben.

mint az Erdély-Bánatsági Szövetség tagjai és vezetői mindaddig, amíg ez a szövetség éppen Bánatsági Szövetség javaslatának folyamánként nem dönthetett feloszlásról tárgyalásban fennáll, erkölcsi lehetetlenségnek tartják az hogy belépjenek egy olyan szűkebbkörű alaklatba, amely a szövetségnek még mindig tag ugyan, de új alakjában a szövetség feloszlásának a kiindulását kívánja jelenteni.

Ilyen körülmények között, az egyik oldalon Várad, a másikon Temesvár és az egész Bánatság kiszakadva a Szövetség fenntartásából a munkájából, véglegessé vált az a március 1939. november 20-án is előterjesztett nézetünk, hogy Szövetség fenntartása területileg is, anyagilag is lehetetlenné vált.

Könytelenek vagyunk, — nehéz szívvel és a közel öt évi lelkes munkánk fájdalmas lezárásául a t. közgyűlésnek a Szövetség feloszlásáról javasolni.

Ezután a számvizsgáló bizottság jelentés és az 1939. év mérlege és zárószámadata kerül felolvasásra.

Mint ahogy úgy az évi jelentés, mint a számvizsgáló bizottság jelentése is a helyzet ismeretessé kapcsán a feloszlást javasolta, Domán Sándor elnök előterjesztette a határozati javaslatot, hogy a közgyűlés vegye tudomásul az évi jelentést, hagyja jóvá a mérleget és a zárószámadatakat, adja meg az összes tisztviselőknél a bizottságoknak a felmentést, mondja ki a Szövetség feloszlását és miután vagyoni kérdése rendezésére nincs semmi szükség, bízzák meg a elnököt és a főtítkárt, hogy jelenték be a feloszlás megtörténtét a nemzetgazdasági miniszteriumnak a temesvári kereskedelmi felügyelőség útján, s egyidejűleg a törvényeséknél, aho a Szövetség jogi személyisége bejegyezve van kérjék annak a törlését.

A közgyűlés a változathatatlan helyzetben egyhangúlag hozzájárult az elnök javaslatához és azt határozottan emelte. A jelenlévők közül többen is szükségesnek tartották, hogy meleg hangú szavakkal kifejezést adjanak a Szövetség feloszlásán érzett fájdalomnak és a vezetőség munkájára iránti hálás elismerésnek.

— A fizetések minimalizálásáról szóló javaslat, Megemlékeztünk arról, hogy Ralea munkaügyi miniszter javaslatot készített a vállalkozóalkalmazottak legkisebb fizetéséről. A javaslat a törvényhozási bizottság elé került véleményezés végett.

— 400 ezer tonna búza megy a hadviselő államokba. A gabonavásárlás lanyhulását okozza, hogy a termelők a minimális ár felemelése miatt tartózkodnak az eladástól. A Szövetkezetek Intézete az exportkészletből 300 ezer tonna búzát irányít Németországba és 100 ezer tonna Angliába. A német export uszályokon bonyolódik le. A Nemzeti Szövetkezeti Központ másrésztől intenzív behozatalt készült megvásárolni gyapotfonalban és rövidesen 35 ezer csomag olasz fonalat fog a vidéki szövetkezetek között kiosztani.

A rum, likőr és partümök fényüzési adójának emelése

Vasárnap este felvették a készleteket és három hónap alatt le kell fizetni a különbözetet

A 3037—1939. számú minisztertanácsi napvi határozat október 16-iki kezdettel felemelte a rum, konyak, likőr, a szeszből készült kivonatok, habzó borok, parfümök és kölnivizek fix fényüzési adóját a következő mértékben:

A rum, likőr, konyak és belföldi kivonatok letéke abszolút szesz literje után 34 lei lesz, az eddigi 27 lei helyett, amelyből 11 lei a szesz ételénél fizetendő, 23 lei pedig havonként fizetendő a múlt év megfelelő hónapjának fogyasztásának megfelelően. Ugyanígy szedik be a habzó borok fényüzési adóját azzal a különbözettel, hogy az az eddigi 27 lei helyett 44 lei szesz abszolút szeszliterenként.

A pénzügyi év végén megállapítják a valódi fogyasztást és be kell fizetni azt a különbözetet, amellyel az több volt, mint a múltév. Ia az ezévi fogyasztás csekélyebb, mint a múltévi volt, a kincstár nem téríti vissza a különbözetet.

A parfümök, kölni- és toalettvizek illetékeit szeszliterenként 28 leiről 34 leire emelték. Mi-

után a megfelelő gyárak a nyersanyag vételénél az illetéknek csak egyrészt fizetik, azért továbbra is fizetik a következő adókat: parfümökre 17.25 lei, kölnivizre 7 lei, toalettvizre 12.30 lei.

Vasárnap este fel kellett venni a szesz készleteket és a készárut a kérdéses gyáraknál és a következő pótilletéket kell a készletek után fizetni, rum, konyak, likőrrel és az eszenciáknál 7 lei (ha a fényüzési adót a gyár nem a szeszvásárlásnál, hanem az eladásnál fizet a különbözet 7 leien kívül 11.50 lei literenként.) Habzó boroknál a különbözet 17 lei, parfümnél és kölniviznél 6 lei. Megállapították a szeszfokot és százanként a készárúknál és ennek megfelelően kell a most említett különbözetet fizetni.

A gyárosok a fentieknek megfelelően valamit tartoznak betérjeszteni és ezeket az ellenőrző szervek három példányban felvett jegyzőkönyv kíséretében verifikálják. A különbözeti adót a cégek három egyenlő részletben tartoznak fizetni.

— A bányai gabonapiacra különösen lucerna ránt mutatkozik kereslet, míg a többi gabonanevelésben az üzleti forgalom csekély. A piaci árak a következők: búza 75 kilós 430, ótengeri 400, új engeri morzsolt 290—300, korpá 320, új zab 380—400, muharmag 400, tökmag régi árú 950, káposzta-repce 900, lenese 800, új takarmányárpa 350, taraszi árpa 430 lei százkilónként. Lóheremag 26—26.50 lei és lucernamag 37—40 lei kilónként.

— A lengyel menekültek külön devizkiváltási engedélyt kapnak. A lengyel menekültekre nézve megjelent körrendelet szerint ezek egy hónapon belül kivihetik mindazon értékeiket, amelyek a bejövetelek az útlevelebe lett vezetve. Ezen időn túl, valamint általában az útlevelebe nem vezetett devizákra nézve a Banca Nationala kivételi engedélyt kell megszerezniük, amelyet 25 ezer lei értékig a Banca Nationala vihéki fiókjai adnak meg, 2000 leig terjedhető értékű devizát, valamint 2000 lei fémpénzt a menekültek engedély nélkül kivihetnek, de papírleiket nem vihetnek magukkal

(=) A kereskedők légvédelmi tanfolyama holnap kezdődik. A temesi kereskedelmi testületek szövegsége, mint ismeretes, megalkalmat indított a kereskedők és alkalmazottaik részére tartandó különleges légvédelmi tanfolyam érdekében és ezen tanfolyam első előadása holnap, szerdán délután 1—2 óra között megy végbe a Capitol mozi nagytermében. A szövegégnél eddig körülbelül 2500 személy részére váltották ki a légvédelmi igazolványokat és az érdeklődés után itélve, a szövegség arra következtet, hogy a különleges előadás időpontja főleg a kiskereskedők számára lesz kedvező. A tanfolyam előadója Candea Aurel, a megyei légvédelmi hivatal vezetője lesz.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Írta: K. D.

Azután Ronald odament a korláthoz, nekita-maszkodott és sokáig nézett a part felé, ahol a dzsungel rejtelmes világa mögött a városban, abban a hatalmas palotában ott van az, aki neki az életénél is többet jelent. És miközben révedezve kutat a tekintetével a holdsugaraktól ezüstös levelekkel teleszórt parti fákat, a lelkére mérhetetlen ki-tűs, szorongó szomorúság nehezedett.

Welton még néhány utasítást adott az őket megváró szolgálaknak, azután fekiúdni küldte az embert, ő maga is pihenőre indult a fedelzet hátsó részén felállított sátorba.

Belépett, kezeivel az asztalt tapogatta ki a sötétben és meggyújtotta a lámpát. Első tekintetével Beatát kereste. Már aludt. Ott fekiúdt az ágyon, édesdeden aludt és Jaeknak nem volt szíve felkölteni.

Omar herceg, mielőtt Ronald elhagyta volna a parkot, ért vett magán, minden önuralmát összeszedve, szinte vasakarattal kényszerítette vissza magában mindazt, ami ilyen hirtelen, ilyen váratlanul és akaratlanul kitört belőle.

Kiszakította magát hirtelen föllángolt érzéseiből, ölelő karjait levette a lányról, elhúzódtott melőle és kezével végigsimította tüzelő homlokát. Bánta, sajnálta, hogy nem tudott uralkodni magán, hogy legyőzték, ha csak egy perc is, ellenáthatatlanul kiborbanó érzései.

Lilyan szegyenkezve, haraggal és kétségbeeséssel küzdve szedte magát össze és szemrehányó felcsuklásai a férfi szívéig sajogtak.

— Hogy... hogy merészelte ezt megtenni... hogy... hát maga is csak olyan, mint a többi...

Omar herceg bűnbánóan hajtottá le a fejét, ki-mondhatatlanul fájt neki ez a szemrehányás és nem tudta, mit nem tett volna, csakhogy meg nem történté tegye ezt a pár önfeladott perccel. Némán, le-hajtott fejével, bántó lelkiismeretfurdalással hallgat-

ta az újra meg újra felcsukló kétségbeesett sírást. Azután hirtelen megkeményedtek arcán az izmok, vonásai komolyak, büszkékké lettek, felemelkedett és komolyan, egyszerűen, de kétségtelen őszinteséggel kezdett beszélni:

— Kérem... nagyon szépen kérem, bocsásson meg és ne haragudjon rám... Sajnálom, hogy nem tudtam uralkodni magamon és mégis, mégis örülök, hogy megtörtént az, ami történt... életemben elő-ször és talán utóljára éreztem meg véremben a szerelem lezúgó, parancsoló és mindent elsöprő szavát és ez nagyszerű, ez gyönyörű volt... egy emlék marad számomra, amely kísérni fogja minden lép-temet, amelyből táplálkozni fogok egész életemre és mindig, örökké vissza fogok emlékezni ebben a pár önfeladott percben átélte, felelősséget első és utolsó szerelmemre...

Lilyan meglepetten, esodálkozva emelte föl a fejét, síró csuklása megszűnt és különös tekintettel nézte végig az előtte álló férfit, akinek remegő fáj-dalommal, megmérhetetlen szomorúsággal és őszin-ti lemondással telt szavai a lelkéig hatottak, első-pörtek onnan minden haragot, esodálkozva érezte, hogy már nincs szívében semmi szemrehányás irá-nyában.

A herceg hangja, az a férfias hang, amely azonban végtelenül halk és gyöngéd volt, mint akár egy leheletfinom simogatás a lelkén, egészen a hatálmába kerítette, szinte hipnotizálta.

És ennek a pillanatnak a hatása alatt hirtelen eszébe jutott, hogy mi is lenne, ha emellet a férfi mellett kellene leélnie életét, mi lenne, ha ez a szép és komoly férfias arc kísérné végig egész életén keresztül. Csodálkozva, reszkette, különös borzongás-sal nézett föl rá, nézte nemes vonásait, kemény arcát, különös fényben csillogó tekintetét és a lel-ke körül valami riadozni kezdett, szíve talán könnyű fátyolburulást érzett... amikor hirtelen a mély-ből egy pillanat alatt fölbukkanó kép, eleven va-lóság erejével jelent meg lelki szeméi előtt Ronald finom, lágy, rokonszenves arca... és egy pillanat alatt megtört a másiknak a suggesztív ereje, egy pillanat alatt megszűnt a rendkívüli varázsa.

Omar herceg mintha észre vette volna a nő lel-kében végbemenő reflexszerű, szinte ösztönös ér-zésvaltozásokat, hosszú hallgatás után újból be-

Különleges ülébutorok

szakszerű készítése és mindennemű javítások

Reichardt Gyula

kárpitosznál, III., Bulevardul Carol 13. szám

Rádió

KEDD, OKTÓBER 17.

Radio Romania: 12: Időjelzés, vizállásjelentés, ház-tartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hangleme-zek. Radio Romania és Radio Bucuresti: 13: Idő-jelzés, sport és egyéb közlemények. 13.19: Hang-verseny. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folyta-tása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturá-lis hírek. Radio Romania: 19: Időjelzés és időj-rásjelentés. 19.02: Krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.30: Kamarazene. 20: Magyar nyelvű hírek. Ra-dio Romania és Radio Bucuresti. 20.10: Felolva-sás. 20.25: Énekszámok. 20.45: Sporthírek. 21: Hanglemezek. 21.30: A rádiózenekar hangverse-nye. 22.30: Hírek. 22.50: Hanglemezek. 23.10: Hanglemezek. 23.45: Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, ét-rend. 11: Hírek. 11.45: Divat. 13.10: Hanglemezek 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás. 14.30: Horváth Jancsi magyar nótákat énekel. Kiséri Kiss Lajos és cigányzenekara. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: A magyar nép a honfoglalás korában, Előadás. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.15: Varju Irma zongorázik. 18.40: Légvédelmi gy-aakorlat. 19.10: Táncczene. 19.50: Szalay László el-beszélései. 20.15: Hírek. 20.25: Operaismertetés. 20.30: Falstaff. Vigopera három felvonásban. Zenéjét szerette: Verdi. Az Opera előadásának közvetítése. Kb. 21.10: Hírek. 23.20: Táncczene. 24.20: Bura Sándor és cigányzenekara. 1.05: Hi-rek.

Budapest II. 19.20: Mezőgazdasági félóra. 20: Fran-cia nyelvtanítás. 20.30: Magyar-orosz műsor. 21: Hírek. 21.20: Szalonzene.

széli kezdett, de egészen más, hideg, kemény han-gon...

— Tehát abban maradunk, amit határoztunk. Holnap este, amint megpillantja ablakomban a már megbeszélte fényjelet, haladéktalanul jöjjön ide, szo-kott találkozóhelyünkre. A fényjel tizenegy és tizenkét óra között fog megjelenni. Kérem, igyekez-zék ezen időpontig okvetlenül készen lenni, hogy amint kell, azonnal jöhessen, mert minden perc drága.

Lilyan felemelkedett helyéről és hálásan nyuj-totta neki oda a kezét. Omar tiszteletteljesen, szin-te leheletszerűen megcsókolta a kezét, azután rö-gtön elengedte és meghajolt.

— És utóljára is csak: Bizzék bennem minden tekintetben és minden körülmények között, ami em-beri erőmhöz képest meglehetősen, azt — legyen tel-jesen nyugodt — azt meg fogom tenni.

Elhaghatott, néhány másodpercig némán állt a helyén, mintha küzdött volna magával, mintha va-lamitől vissza kellett volna tartania magát, azután ezekkel a szavakkal bucsuzott tőle:

— És most megbocsát, de én megyek... ugy érzem, szerelmem erősebb minden akaratomnál és nem szeretném, hogy egy újabb erőpróbanál ismét az előbbi kerekedve felül, megijesszem, vagy meg-bántsam valamivel... megyek tehát... Isten vele, fehér királynóm...

Még egyszer hirtelen, mintha nem lenne biztos magában, megszorította azokat a bizalommal és megbocsátással feléje nyuló kis kezeket, azután egy gyors fordulattal eltűnt a fák árnyékában.

Lilyan a várakozás és reményei teljesülése kü-szében érzett kellemes izgalom hatása alatt osont vissza a palotába, surrant be a hálószobájába és fekiúdt le.

És Omar herceg?

Amikor ismét palotájába ért, lassan felment a lépcsőkön, megállott a lakosztálya ajtajánál és egy percre gondolataiba burkolózva állt. Ezer és ezer különös benyomás visszafénye tükröződött vissza a szemében, ezer és ezer különböző érzés viharzott végig a benséjében, azután hirtelen minden ok nél-kül halkán fölnevetett.

(Folytatjuk)

Titokban tartják a finn-orosz tárgyalások eredményét

A finn kiküldött kedden ismét Moszkvába utazik
Az északi államiók Stockholmban

Bizonytalanság a török-orosz megegyezés körül

Helsinkiből jelentik: Itteni politikai körökben nem titkolják, hogy a finn és az orosz álláspont közötti különbségek készítették Paasikivit arra, hogy Helsinkibe visszatérjen. Ez azonban nem jelenti a tárgyalások megszakadását, sőt arról is beszélnek, hogy az elvi megegyezés már létrejött és Paasikivi finn megbízott már kedden ismét visszatartja a finn kormány újabb utasításával Moszkvába,

de a tárgyalásokat csak csütörtökön fogják folytatni a szerdán Stockholmban tartandó államfői értekezlet után. A moszkvai tárgyalások különben

olyan kényes természetűek, hogy tartalmukról csak a finn háborús kabinet tud. Tehát minden calátatás alaptalan. A finn kormány azonban minden eshetőségre készen megette az előkészületeket arra is, hogy székhelyét gyorsan máshova helyezze, ha a körülmények úgy kívánják.

Egy litván államférfi, aki legutóbb Moszkvában tartózkodott, azzal a benyomással tért vissza, hogy Oroszország megőrzi semlegességét és nem akar összehittetésbe keveredni még a kisebb államokkal sem.

Finnországgal különösképpen nem akarnak az oroszok háborút kezdeni, tekintettel a Finnország mellett megnyitvánuló világszimpátiára. (Dunaposta.)

A finnek kitűnő hadi felszereléssel rendelkeznek

Rómából jelentik: Az olasz sajtó feltűnést kelten barátságos cikkeiben foglalkozik Finnországgal. A Coriera Della Sera megállapítja, hogy Finnországnak mintegy 400 ezer főnyi jól felszerelt hadserege van és a Szovjetnek rendkívül nehéz volna a támadó szerepét vállalni, mert mindössze 250 kilométer széles terület lenne alkalmas a támadásra és ez is igen jól védhető. A finn nép békés természetű, de át tud változni a legbátrabb harcosra.

A Regime Fascista megállapítja, hogy

háború esetén Oroszország csak óriási veszteség árán tudna előre menni.

A legutóbbi finn hadgyakorlatokon a semleges katonai szakértők nagyon elismerően nyilatkoztak a finn hadsereg felkészültségéről. Finnország nem csinál háborút, ha Szovjetország nem követel többet, mint amennyi a finn függetlenségével összeegyeztethető. (Dunaposta.)

A STOCKHOLMI KONFERENCIA

A dán és norvég király és a finn államelnök már ma érkeznek Stockholmba külügyminiszterekkel kíséretében. Az államfők és a külügyminiszterek a stockholmi királyi kastélyban fognak lakni. A megbeszélések kedden délelőtt kezdődnek meg, majd délután folytatják azokat. Délben a svéd király vendégül látja a királyi vendégeket és a finn elnököt, míg a külügyminiszterek Sander svéd külügyminiszternél villáreggeliznek. Este Gusztáv svéd király díszelőadást ad a vendégek tiszteletére és szerdán délelőtt is folytatják a tanácskozásokat.

Koppenhágából jelentik: (Rador.) Kalli, Finnország államelnöke a dán újságírók előtt kijelentette, hogy reméli, miszerint a szovjet tiszteletben fogja tartani az 1932-ben megkötött megemntámadási szerződést, annál is inkább, mert erre a nemzetköz-

zi tárgyalások során több ízben is hivatkozás történt.

ÚJABB SZOVJETHAJÓK ÉRKEZTEK A TALLINI KIKÖTŐBE.

Tallinból jelentik: A Stefani iroda közli, hogy újabb 11 orosz hadihajó érkezett a tallini kikötőbe. Az orosz hadihajók rövidesen a Balti tenger más orosz katonai támaszpontot keresnek fel. (Rador.)

Tallinból jelentik: (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti: Háromszáz főből álló szovjet különítmény érkezett tegnap az esztországi Paldiszikibe.

SVÉD NEPCSERE A SZOVJET ÁLTAL MEGSZALLOTT KÉT SZIGETEN

Bernből jelentik: (Rador.) A két Ragoe szigeten 500 svéd gazdálkodó és halász lakik. Ezekről az esztországi szigetokről a svédeket hazaszállítják. A szovjet-eszt egyezmény értelmében ez a két sziget orosz birtokba kerül. Itt fogják elsősorban alkalmazni az etnikai kisebbségek kicserélésére vonatkozó elveket. Az eszt kormány közölte a svéd kormánnyal, hogy megette a szükséges intézkedéseket a svéd nemzetiségű lakosok repatriálására.

A SZOVJET CAFOLJA A KAUKÁZUSI CSAPATÖSSZEVENÁST

Moszkvából jelentik: (Dunaposta.) A szovjet kormány újabb hivatalos cafolatot adott ki azokról a külföldön elterjedt hírekről, amelyek arról szólnak, hogy Kaukázus határára nagyobb csapatösszevenást hajtottak volna végre. Mindezek a híresztelések alaptalanok.

MÁSİK TÖRÖK DIPLOMATA VAN ÚTBAN MOSZKVA FELE

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda

moszkvai jelentése szerint jól tájékozott moszkvai körökben úgy tudják, hogy Saracioglu török külügyminiszter tizenkét napi szünet után, október 12-én jelent meg a Kremlben,

de ez a látogatása nem járt a helyzet tisztázásával.

Moszkvában azt hiszik, hogy az a magasrangú török diplomata, aki jelenleg útban van a török pénzügyminiszter társaságában Moszkva felé, újabb utasításokat hozza Ankarából Saracioglu török külügyminiszter számára, aki immár napja időzik Moszkvában (Dunaposta.)

ANKARA A TÁRGYALÁSOK BEFEJEZÉSÉRE JELENTI

Ankarából jelentik: A török rádióállomás vasárnap este bejelentették, hogy a török-orosz tárgyalások befejeződtek. Ennek ellenére az UH című kormánypartii lap semmiféle nyilatkozatot nem közölt ebben a kérdésben. Ismét Inonu köztársasági elnök minisztertanácsot hívott egybe (Rador.)

Londonból jelentik: (Rador.) Az Exchange Telegraph nem hivatalos, de jólinformált körökben szerzett értesülése szerint a török-szovjet egyezmény mindkét felet kielégíti. Az egyezmény teljes összhangban van a török-francia és a török-angol szerződésekkel. Egyelőre részletek nem közölhetők mert a szöveget egyidőben fogják nyilvánosságra hozni úgy Ankarában, mint Moszkvában. Hangsúlyozzák, hogy Törökország új szerződését a Szovjet London és Páris egyetértésével kötötték.

Temesvári apáca korai halála

Léwy Izabella, egykori kolozsvári ügyvéd leánya, kilenc éves korában anyátlan-apátlan áva maradt. Középsikolai tanulmányainak befejezése után belépett a Miasszonyunkról nevezte apácarendbe és tanítónői oklevelet szerzett. Fejlesztése után, amikor a Mária Dora nevet nyerte, Temesvárra került, majd innen Kolozsvárra és néhány év előtt újra Temesvárra helyezték. Gyárvarosi elemi iskolában tanított és mindegyik tanítványai és vallásgyakorlata között osztozott meg. A folytonos munka megőrlő szervezetét és szívbajt kapott. Csütörtökön éjjel rohamot kapott és szombaton éjjel a halot szentségek felvétele után, alig negyvenkét éves korában meghalt. Halálát testvére, Mária Monika, aki szintén rendtag a gyárvarosi zárdában továbbá volt tanítványainak és tisztelőinek nagy száma gyászolja. Temetésé tegnap délután ment végbe óriási részvét mellett. A temetés szertartást Rech K. Géza apátplébános végeztte Fodor József központi pap, továbbá Hönig József és Heintschel Ernő káplánok segédlete mellett. A zárdai udvarán történt beszélgetés után Rech Géza megindító beszédében búcsúztatta a elhunytat, majd a temetőben Balwin Emilia második gimnázista és Serb Magdolna első gimnázista búcsúztatták a tanítványok nevében és utána átadták a holttestet az anyaföldnek. A temetésen a volt tanítványok, ezek szülei, a rend tagjai, óriási számban vettek részt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési árak a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő s gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata L. hovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Állást keres

Mosást, vasalást házakban, telkismertesen vállal tiszta asszony (ügyszintesen otthoni mosást is). Kovács, III., Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Perfekt minden szakácsnő hosszú bizonyítvánnyal állást keres. II., Str. Seoli 16. ajtó 6. 1382

Autó-velet

Ruhaszekrény és kihúzható ebédő asztal eladó. IV., Str. Bolinteanu 14 szám. 1875

Komplett fehér háló sürgősen olcsón eladó. Megtekinthető délelőtt 8—10-g és délután 1—4-g. I., Str. Gheorghe Lazar 8. Weiner. 1842

Konyhabútor teljesen új és rekamiar eladó. Földi asztalos II., Str. Simion Barnutiu 80, a 2-es villamos megállóánál. 1384

Tőkebefektetés? Csakis egy jó házhely. Veszteség nem érheti, értéke csak növekedik. Felvilágosítás a kiadóhivatalban „Minden időben” jellege alatt. 1385

Lukas

Garzónlakást,

1—2 szobával, esetleg mellékhelyiségekkel, keres egyedülálló úriember november 1-re, lehetőleg központi fűtés és állandó melegvízellátással. Címet „Pedáns úrlakó” jellegre a lap kiadójába kérek.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Kétszobás, mellékhelyiségekkel álló csöndes kellemes magas földszinti lakás november 1-re kiadó. III., Str. Giurgiu 6. A Carmen Sylva park villamos megálló közelében. 1383

Külfölte

Képviselőt keres Bucuresti területére agilis, jó összeköttetésekkel rendelkező fiatalember, aki perfekt a román, magyar és német nyelven. Cím kiadóban. 1866